Danes 15. t. m. bo na stadionu „Prvi maj“ tabor naših otrok **PIONIRSKI DAN**

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Leto VI - Štev. 232 (1623) Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. post. I. gr. TRST, nedelja 15. oktobra 1950 Danes 6 strani - Cena 20 lir

SPORED:

1. Govora pionirjev v slovenščini in italijanščini
2. Kulturni spored v izvedbi pionirjev:
   a) Prizor v gozdu — b) Plesi, pevski zbori — c) Recitacije — d) Izgubljena pravica, igra — e) Pevski duet, venček narodnih pesmi — f) Prizor iz življenja v počitniških kolonijah — g) Ponesrečena zamenjava, igra.
3. Pripovedovanje pravljic — pripovedujejo člani Slovenskega narodnega gledališča;
4. Cirkuška točka;
5. Saljive fizkulturne tekme:
   a) Tek na treh nogah — b) Tekma s škatlami c) Hoja na hoduljah — d) Tek z zvezanimi nogami.
6. Nastopi čarovnik. Oživele bodo lutke;
7. Prosta zabava za pionirje (keglanje, jatnik itd.).

SPORED SE BO PRICEL OB 13. URI. — PRIREDITEV BO OB VSAKEM VREMENU

PREVOZI

Avtobusi bodo odhajali ob 12.15 iz

Plavij, Stramarja — Doline, Domja — Boljunca, Boršta, Ricmanj — Opčin, Trebč, Padrič, Gropade, Bazovice — Velikega Repna, Proseka — Sempolaja, Saleža, Zgonika.

Iz Nabrežine, Devina, Sesljana in Sv. Križa naj se poslužijo rednih vlakov in avtobusov.

PROTI USTRAHOVALNEMU MNOŽIČNEMU ZASLIŠEVANJU NA GORIŠKI KVESTURI

Protestna izjava Dem. fronte Slovencev

Izvršilni odbor DFS izraža ogorčenje vsega slovenskega življa v Italiji nad protizakonitim in protiustavnim postopkom, ki se ga poslužujejo policijski organi ob priliki nekega tihotapstva goriškega trgovca Kodermaca.

Izvršilni odbor nadalje izjavlja, da omenjeni trgovec nikdar ni bil in ni tudi sedaj niti član glavnega, še manj torej Izvršilnega odbora DFS, zaradi česar se ne morejo njegove osebne zadeve vzporejati z delovanjem Fronte, Zveze slovenske mladine, Zveze slovenskih žena in Zveze slovenskih prosvetnih društev.

Zalo množična zaslišavanja vodilnih organov in članov Fronte o njihovem političnem delovanju predstavljajo surovo kršitev člena 18. italijanske ustave o svobodi organizacije; izpraševanje o njihovem političnem delovanju pred vstopom v veljavo mirovne pogodbe pa predstavlja osnovno kršitev člena 16. mirovne pogodbe, ki jo je italijanska vlada svečano podpisala in katere obveznosti je dolžna spoštovati.

Iz navedenih ugotovitev je razvidno, da služi navadno tihotapstvo nekega zasebnika policijskim in drugim oblastem kot pretveza za izvajanje najbolj grobega pritiska nad Slovenci in njihovo najborbenejšo politično organizacijo z očitnim namenom, da bi naše ljudi prestrašili in s tem zavrnili razvoj organizacije same.

Demokratična fronta Slovencev v Italiji v imenu vsega slovenskega ljudstva najodločneje protestira proti takemu pritisku in opozarja vso svetovno demokratično javnost na novo krivico, ki so jo italijanske oblasti zakrivile nad Slovenci v Italiji. Obenem poudarja, da zavednih in naprednih Slovencev tudi taka policijska preganjanja ne bodo odvrnila od tega, da bi se odpovedali svojim pridobitvam iz narodnoosvobodilne borbe in programu DFS, zakonite in od oblasti priznane politične organizacije.

IZVRSILNI ODBOR DFS

Protiustavno postopanje mora biti kaznovano!

V našem listu smo v tem tednu precej obširno pisali o množičnih zaslišavanjih predstavnikov in voditeljev goriških množičnih naprednih organizacij ter poudarili, da nismo in ne more imeti nobene zveze s tihotapstvom goriškega trgovca Kodermaca, o čemer objavljamo danes protestno izjavo Demokratične fronte Slovencev v Italiji. Navedli smo tudi precej primerov, ki potrjujejo to našo trditev, ki pa po drugi strani prav tako kažejo, da so si omislile goriške policijske oblasti to šikaniranje prebivalstva samo zato, da bi ga odvrnile od borbene poti, po kateri ga vodijo prav tiste organizacije, ki jih nekateri oblastniki skušajo kompromitirati in njih delovanje onemogočiti.

Zlasti je bil iz zaslišavanja v tem tednu razviden poskus oblasti s provokatorskimi vprašanji prikazati delovanje Demokratične fronte Slovencev kot prevratno. Zlonamernost je takoj jasna, če osvežimo vprašanje, ki ga je komisar političnega oddelka goriške policije zastavil predstavniku tajnega odbora DFS. Vpraša ga je, kakšne naloge bi imel mestni odbor DFS v primeru, če bi bila Gorica priključena Jugoslaviji in ali bi DFS priključitvene namene. Poudarjamo, da je obstajal prav dobro znano, da je v zvezi s tem Fronta sprejela mirovno pogodbo kot izvršeno dejstvo in je svoje delovanje vskladila z obstoječimi zakoni.

Dejstvo, da skušajo policijski organi prikazati delovanje DFS za prevratno, pa samo še enkrat v najbolj jasni luči kaže, da bi radi zakrili svoj irredentizem in svoje pohlepne apetite, ki segajo tja do Julijskih Alp.

Spričo določb italijanske ustave in mirovne pogodbe pa, ponavljamo, da je iz vsega početja policijskih organov proti slovenski skupnosti razvidno nepobitno dejstvo, da predstavlja množično zaslišavanje najbolj grob primer teptanja mirovne pogodbe in ustave, ki jo je italijanska vlada sprejela prav zato, da zaščiti interese svojih državljanov in to ne glede na njihovo narodnost in politično prepričanje. Če torej državne oblasti, državni in javni nameščenci postopajo protiustavno in protizakonito, morajo za svoje postopanje tudi odgovarjati.

Za primere kršenja zakonskih predpisov s strani državnih in javnih uradnikov določa člen 28 italijanske ustave:

«Državni in javni uradniki in nastavljenci so neposredno odgovorni po kazenskih, civilnih in upravnih zakonih za dejanja, izvršena s kršenjem pravic. V takih primerih se razteza civilna odgovornost na državo in javne urade».

Zato je nujno, da se neodgovorni organi (oblasti ali posameznike), ki so si ali samovoljno ali po namigu od zgoraj — vsekakor pa protizakonito — prilastili «pravico» poizvedovanja in ustrahovalnega zaslišavanja o delavnosti političnih organizacij goriških in beneških Slovencev, pokličejo na odgovor zaradi kršitve člena 28 italijanske ustave. To je edina pot, da se poravna krivica našemu narodu, ki so mu jo storili s svojimi protizakonitimi in protiustavnimi dejanji.

Italijanska ustava v enem izmed svojih členov pravi, da so vsi državljani italijanske republike pred zakonom enaki. To se pravi, da imajo vsi enake pravice, da pa pred zakonom in kaznijo ni nihče izvzet, če zagreši kaznivo dejanje, ki je v nasprotju z zakonom. Če je oblastem prav, da se zakoni spoštujejo, potem je njihova dolžnost, da se pokažejo nepristranske.

Ne more in ne sme biti dvojne mere. Zakon mora biti za vse enak. Zato bo pravici, zakonu in našemu ljudstvu v Italiji, ki mora prenašati bes šovinističnega preganjanja, zadoščeno le tedaj, ko bodo klicani na zagovor povzročitelji zastrahovalnega zaslišavanja, ki ne predstavlja nobene časti italijanskim oblastem.

Uvedena je najstrožja štednja s predmeti široke potrošnje

Zelo ugoden odmev ukaza zvezne vlade FLRJ med prebivalstvom - Ukaz odpravlja sleherni neopravičljivi privilegij v preskrbi - Tanjug o zaprtem nadškofu Stepincu

BEOGRAD, 14. (ATI) — Jugoslovanska vlada je izdala danes ukaz, ki so ga podpisali: predsednik vlade maršal Tito, minister za zunanjo trgovino Milentije Popovič in predsednik komisije za načrtovanje Boris Kidrič in ki ima namen utrditi štednjo predmetov široke potrošnje in uravnovesiti težo borbe za socialistično izgradnjo med vsemi državljani FLRJ.

Ukaz določa predvsem popolno enakost pri zajamčeni preskrbi za vse državljane in na podlagi obrokov določenih za delavce. Zaradi tega se ukinjajo vse trgovine za posebno in privilegirano preskrbo, vse ekonomije raznih podjetij (izvzemši oną pri bolnišnicah) ter vsa okrevališča in letovišča za posamezne osebe in posamezne ustanove izvzemši sindikalne.

Ravno tako se ukinja dobava živil po znižanih cenah za bankete, slavnosti, manifestacije in konference izvzemši one, ki se priredijo za predstavništvo države.

Dalje se prepoveduje:

1. Časovna prednost pri dobavi živil posameznim kategorijam potrošnikov. Razdeljevanje se bo moralo izvrševati v naslednjem časovnem redu: bolniki, otroci, delavci, uradniki.
2. Nabava luksuzne opreme za ustanove, javne in državne urade, društva, združenja itd. (preproge, slike itd.).
3. Brezplačną dobava goriva za avtomobile izvzemši za ministre in osebe, ki jih določi ministrski predsednik in ki bodo imele pravice do potrebnega goriva za izvrševanje svojega dela.

Vsi državni kontrolni organi morajo javiti javnemu tožilcu vsako kršitev določb tega ukaza.

Predvidene kazni so denarne in zaporne.

Pri komentiranju ukaza, ki je v Beogradu vzbudil med prebivalstvom neobičajen odmev, ki je tem ukrepom naklonjen, ugotavlja jutrišnja «Borba», da ima ta ukaz ogromen političen pomen, ker odpravlja vsak neopravičljiv privilegij na področju preskrbe.

Tanjug poroča, da je v inozemskem tisku bilo objavljeno, da je z uradne jugoslovanske strani zanikana izjava gospoda Connyja Zilliacusa, ki je — po vesteh več tujih časopisov — dejal, da je jugoslovanska vlada pripravljena izpustiti na svobodo nadškofa Stepinca pod pogojem, da Stepinac zapusti državo. Po Tanjugovih vesteh ni bil iz Beograda dan nikakršen uradni demanti Zilliacusove izjave.

Zvezna vlada je izdala uredbo o ustanovitvi Zveznega zavoda za metalurgijo, ki bo imel nalogo raziskovati metale v cilju povečanja proizvodnje in predelave kovin. Zavod bo sodeloval z odgovarjajočimi gospodarskimi ustanovami v državi in v inozemstvu. Člani zavoda bodo vršili proučevanja za projektiranje rudarskih objektov.

Jutri se začne podrobna razprava o resoluciji sedmih držav

Trygve Lie pripravljen sprejeti podaljšanje svoje tajniške dobe - Začasni odbor za Korejo odobril avstralsko resolucijo

LAKE SUCCESS, 14. — Trygve Lie se je sinoči sestal s svojimi podtajniki in jim sporočil, da ima namen sprejeti podaljšanje svoje tajniške dobe, če bi ga glavna skupščina za to naprosila.

Člani Varnostnega sveta, ki so glasovali za zopetno izvolitev Trygve Liea, bodo verjetno predlagali skupščini, naj podaljša tajniško dobo sedanjega tajnika za tri leta. Glavna skupščina se bo sestala verjetno v sredo, da o tem sklepa. Pri tem domnevajo, da bodo morda delegacije sovjetskega bloka predložile razen Modzelevskega, za katerega je glasoval samo sovjetski delegat, morda še kakega drugega delegata. Sovjetski delegat Arutinjan je baje privatno izjavil, da bi bila Sovjetska zveza naklonjena imenovanju Pandita Nehruja ali pa enega njegovih pristašev, med katerimi se najpogosteje omenja znani indijski ekonomist Sir Ramaswami Mudaliar.

Danes bi se bila morala začeti v političnem odboru razprava o podrobnostih resolucije sedmih držav, toda seja je bila odložena na ponedeljek, ker so delegacije, ki so predložile resolucijo, pripravljale dokončni načrt resolucije z vključitvijo raznih dodatkov in sprememb, ki so bile predložene.

Dokončno besedilo resolucije so danes predložile političnemu odboru ZDA, Kanada, Francija, Velika Britanija, Filipini, Turčija in Urugvaj.

Ta načrt upošteva nekatere amandmane, ki so bili predloženi med debato te dni.

Spremembe resolucije so naslednje: sklicanje glavne skupščine bo lahko sklenjeno samo z ugodnim glasom sedmih članov Varnostnega sveta. Skupščina bo lahko priporočala uporabo oboroženih sil OZN samo v primeru prekršitve miru ali napada in ne v primeru enostavnega ogrožanja miru.

Oborožene sile, ki bodo na razpolago OZN, bodo morale biti opremljene. Ukrepi za pripravo teh oboroženih sil bodo morali biti v skladu z ustavnimi določbami tozadevnih držav članic.

Komisija, ki bo imela nalogo proučevati metode za uporabo virov držav članic, bo morala biti koordinacijski in anketni organ in ne politični organ ter bo pooblaščena izdelati strateške direktive.

Dalje je bil dodan paragraf, ki poudarja važnost človečanskih pravic in napredka na gospodarskem področju za ohranitev miru. Sovjetski amandmani pa se niso upoštevali.

Začasni odbor za Korejo je včeraj na tajni seji odobril avstralske resolucije, ki omejuje oblast južnokorejske vlade na Južno Korejo.

Resolucija omenja, da je priznala južnokorejsko vlado kot zakonito vlado, ki nadzoruje oni del Koreje, kjer je komisija OZN lahko izvajala svoje nadzorstvo in se posvetovala. Zato ni nobene vlade, ki bi ji OZN priznala nadzorstvo na ostalih delih Koreje.

Resolucija izjavlja, da začasna komisija poziva enotno komando, naj začasno prevzame vso odgovornost za vladanje in za civilno upravo «onih delov Koreje, ki jih OZN ni priznala, da so pod dejanskim nadzorstvom korejske republike v začetku sovražnosti in ki jih sedaj OZN lahko zasede v pričakovanju, da komisija OZN za združitev in obnovo Koreje prouči vprašanje upravljanja teh ozemlj».

Gospodarski odbor je nadaljeval razpravo o gospodarski in tehnični pomoči nezadostno razvitim deželam.

Posebni politični odbor je danes nadaljeval razpravljanje o Libiji.

Varnostni svet pa se bo sestal v ponedeljek, da razpravlja o medsebojnih obtožbah med Izraelom in arabskimi državami v zvezi s premirjem v Palestini.

Razgovor na otoku Wake Truman-Mac Arthur

OTOK WAKE, 14. — Letalo predsednika Trumana je pristalo na letališču na otoku Wake ob 18,30. General Mac Arthur pa je prispel z letalom že nekaj ur prej. Takoj po Trumanovem prihodu so se začeli razgovori. Predstavniki Bele hiše pravijo, da bodo razgovori trajali manj ko štiri ure in da bosta general in predsednik proučila položaj in ameriške načrte za Daljnem vzhodu. Sodijo, da se bodo razgovarjali samo o vprašanjih splošne politike in da se na konferenci ne bodo spuščali v podrobnosti. To sodijo po tem, ker je Mac Arthur prišel z majhnim spremstvom. Spremljajo ga le ameriški poslanik na Koreji John Muccio, politični svetovalec general Courtney Whatney in nekateri drugi.

Kot uvod v konferenco je Truman v Pearl Harboru dejal, da po njegovem mnenju ni neizbežna tretja svetovna vojna, ter je najavil govore v S. Franciscu in v New Yorku, v katerih bo razložil položaj ZDA. Kaže, da se bo Truman lotil tudi nasprotnikov v Kongresu, o katerih pravi, da se boji, ker mu lahko odrečejo nadaljnje kredite za ameriško oboroževanje po končani vojni na Koreji.

Konferenca med Trumanom in Mac Arthurjem je bila prekinjena ob 21.10, da bi se predsednik odpočil.

Presednik Truman in general Mac Arthur sta v nedeljo zjutraj končala svoj dveurni razgovor. S tem je bil sestanek končan, tako da se bo Mac Arthur lahko vrnil v Tokio. Truman je opoldne odpotoval z otoka proti Hawajskim otokom.

Danes volitve v Vzhodni Nemčiji

BERLIN, 14. — Danes bodo volitve v Vzhodni Nemčiji. Volivnih upravičencev je deset milijonov. Predložena je bila enotna volivna lista. Volivci bodo izvolili 400 novih predstavnikov v spodnjo zbornico, dalje nove pokrajinske parlamente in mestne svete. To bodo prve volitve v Vzhodni Nemčiji po ustanovitvi vzhodne nemške demokratične republike, ustanovljene pred enim letom. Za preprečitev nemirov bo policija ves dan v pripravljenosti.

Francija zaprosila ZDA tri milijarde dolarjev

za oborožitev novih divizij in za vojno v Vietnamu

WASHINGTON, 14. — Med pogajanji za zaprtimi vrati, ki se vršijo med francoskima ministroma Julesom Mochom in Mauriceom Petschejem ter ameriškimi visokimi funkcionarji, sta francoska ministra zaprosila ZDA za 3,170.000,000 dolarjev orožja in denarne pomoči. S tem denarjem in orožjem bi Francija ustanovila deset novih divizij v Evropi ter poslala orožje v Indokino.

Dobro obveščeni krogi so izjavili, da so Marshall, tajnik za obrambo, državni tajnik Acheson in zakladni minister John Snyder imeli te številke za previsoke. Vendar pa so obljubljali, da bodo v najkrajšem času dali začasno nakazati potrebno vsoto, kasneje pa bodo še kaj dodali.

Dobro obveščeni krogi so izjavili, da pripravljajo sedaj Francozi v Indokini dvanajst bataljonov domačinov. Te bodo opremili z ameriškim orožjem, katerega bodo dobili na osnovi sedanjega načrta. V novih prošnjah so Francozi zaprosili denar za opremo drugih 18 bataljonov domačinov, katere bodo opremili leta 1951. Poleg tega pa še denar za oborožitev 40.000 gverilcev in neregularnih čet.

Marshall je takoj potem, ko sta francoska ministra prosila za pomoč, obljubil, da bodo v najkrajšem času poslali orožje v Indokino. Francoski funkcionarji so predlagali, naj bi sedem sedanjih francoskih divizij oborožili že letos, tri druge pa prihodnje leto. Predložen je bil tudi osnutek, da bi leta 1951 in 1952 ustanovili deset novih divizij, nato pa še osem novih ali skupno 28, ki bi bile pripravljene leta 1953.

Kongres je odobril, da se nakaže 5,222.500.000 dolarjev za orožje, ki ga bodo poslali prijateljskim državam.

Poročila iz Washingtona o francosko-ameriških pogajanjih glede francoskega oboroževanja govorijo o denarni vsoti, katero je zaprosila Francija, in računajo, da znaša 100 milijard frankov. V merodajnih krogih pa formalno zagotavljajo, da so te številke precej pretirane in netočne.

Francoski glavni štab v Saigonu je danes izjavil, da je glavnina francoske garnizije, ki je evakuirala postojanko Tatke, dosegla trdnjavo Našam, ki leži južno-vzhodno. Dodaja pa, da so zaščitne čete zapletene v sporadične boje.

Belgijska vlada za podaljšanje vojaškega roka

BRUSELJ, 14. — Na seji belgijske vlade so odobrili zakonske načrte, ki jih je predložil minister za državno obrambo. Tako so na primer odobrili predlog, ki podaljšuje obvezno vojaško službo na dve leti, z dodatkom, da minister za obrambo lahko pošlje poklicane letnike domov med 12 in 24 mesecem vojaškega roka, če bo to dovolil mednarodni položaj. Letnik 1950 bodo poslali domov po 18. mesecu obvezne službe. Drugi odobren zakonski načrt dovoljuje vladi, da raztegne nekatere ukrepe, izvedljive v vojnem času ali med splošno mobilizacijo na člane belgijskih sil, ki bodo šli v boj na Korejo. (V tej zvezi je treba omeniti, da Belgija ne bo mogla poslati na Korejo popolnega bataljona, kakor so to spočetka predvidevali. 400 prostovoljcev se je namreč premislilo, ko bi morali podpisati prijavo. Na razpolago je še 700 mož, s katerimi lahko sestavijo le dve ali tri čete. Večina prostovoljcev je odklonila podpis po padcu Seula).

Ze nekaj časa sem se v Belgiji opaža poostritev sindikalnih bojev. Splošna zveza delavcev je potrdila, da je zaradi splošne draginje zahtevala 5 odst. povišanje mezd. Zveza krščanskih sindikatov, pa se je zadovoljila samo z enkratno nagrado 400 frankov. Rudarji so s svoje strani zahtevali nagrado 500 frankov za dva meseca, za september in oktober. Delodajalci so odklonili te zahteve, prav tako so odklonili tudi zahteve uradnikov. Najnižje plačeni bi morale biti 3000 frankov na mesec. Vprašali pa so, da bi te plače zvišali vsaj na 3650 frankov.

Churchillov govor v Blackpoolu

BLACKPOOL, 14. — 71. kongres konservativne stranke se je zaključil danes popoldne. Popoldne je govoril vodja stranke Churchill. Velik del njegovega govora je bil posvečen notranji politiki. Vendar se je na začetku dotaknil tudi zunanjepolitičnega položaja in med drugim dejal: «Končno pa laburisti sledijo naši zunanji politiki». Govornik je nato ostro kritiziral vlado, ker je poslala orožne stroje v Sovjetsko zvezo in ker je prodala letala na reakcijski pogon Egiptu in Argentini. Napadal je je še zaradi izvajanja zakona o podržavljanju jeklarske industrije, ki je bil izglasovan v parlamentu s petimi glasovi večine. Glede bodočih volitev je pozval konservativce, naj storijo zadnji napor, da bodo zmagali na volitvah in s tem napravili konec «laburističnemu eksperimentu».

Poljski delegat si ni upal izreči imena Jugoslavija

FLUSHING MEADOVS, 14. — Redakcijski odbor, ki ima nalogo, da iz več resolucij in amandmajev izdela skupno resolucijo o mednarodnem otroškem fondu, je imel svoj drugi sestanek. Kakor na prvi seji, ko je podpri jugoslovanski predlog o mednarodnem otroškem fondu, ne da bi omenil, čigav je ta predlog, je poljski delegat izjavil, da se strinja s tistim «amandmajem», po katerem je treba iz načrta resolucije generalnega sekretarja črtati odredbo o ustanovitvi še enega novega telesa. Pri tem ni omenil, da je amandma predložila jugoslovanska delegacija.

Ker je v OZN ustaljena praksa, da se pri razpravljanju o resolucijah in amandmajih vedno pove tudi, katera delegacija jih je predložila je predsednik komiteja Gethard (Nizozemska) vprašal poljskega delegata, če podpira jugoslovanski amandma ali katerega drugega. Ker se ni mogel izogniti, da ne bi podpri jugoslovanskega predloga o mednarodnem fondu, na drugi strani pa je imel natančno navodilo, da nikakor ne sme omeniti Jugoslavije, je prišel poljski delegat v zadrego. Namesto da bi odgovoril na postavljeno vprašanje, je samo ponovil prejšnjo izjavo o vsepini amandmaja.

Na ponovno vprašanje predsednika, če podpira jugoslovanski amandma ali katerega drugega, da ne bi komplicirali delo komiteja in da bi bilo vsem delegatom jasno, za kateri amandma gre, je poljski delegat končno, ko mu ni kazalo drugače, v zadregi odgovoril: «Da, podpiram jugoslovanski amandma».

Bevin in Sforza bosta razpravljala o tržaškem vprašanju

LONDON, 14. — Britanski zunanji minister Bevin bo prišel prve dni novembra v Rim na konferenco odbora ministrov Evropskega sveta. S tem v zvezi poročajo, da bo razpravljal z italijanskim zunanjim ministrom Sforzo o tržaškem vprašanju in o njegovi rešitvi med Jugoslavijo in Italijo. Bevina bo spremljal podtajnik zunanjega ministrstva Ernest Davies, ki je nedavno obiskal Italijo, Jugoslavijo in Grčijo. Poročajo tudi, da londonski uradni krogi upajo, da sta obe sosedni državi načelno za to, da bi se vprašanje rešilo «na narodnostni podlagi v obeh conah».

Konec stavke v milanski pokrajini

RIM, 14. — Zaradi dokončnega sporazuma je danes prenehala stavka kmetijskih delavcev v 35 občinah italijanske pokrajine.

Dosežen je bil tudi sporazum o vprašanju individualnih odpustitev delavcev.

V Parabiagu blizu Milana je danes prišlo do spopadov med nekaterimi člani fašistične organizacije MSI, ki so prišli z avtomobilom in začeli lepiti lepake, ter skupino prebivalcev tega kraja. Za jutri so organizirali protestno zborovanje.

Danes se je začelo delo racionalnega sveta krščanske demokracije.

Rennerjeve besede zanikajo njegova dejanja

CELOVEC, 14. — Ob 30. obletnici koroškega plebiscita je govoril predsednik avstrijske republike Renner mimogrede tudi o jugoslovansko-avstrijskih odnosih. Dejal je, da si Avstrija «želi s svojimi južnovzhodnimi sosedi miru ter da se sedanja nemirna situacija v Evropi in v svetu ne bi razširila tudi na avstrijske meje». Kot smo že poročali, pa je najboljši demanti Rennerjevih želja sama letošnja proslava koroškega plebiscita, ki jo avstrijska vlada prireja na zelo pompozen način ob udeležbi najvišjih odgovornih avstrijskih državnikov kot je sam predsednik republike, dalje predsednik vlade itd. Prav proslavljanje krivičnega plebiscita, ki ga jugoslovanski narodi ne bodo nikoli priznali, ne more služiti kot prispevek za izboljšanje jugoslovansko - avstrijskih odnosov, kar so poudarili vsi govorniki na protestnih zborovanjih v Ljubljani in Mariboru.

12 tisoč severnih Korejcev obkoljenih blizu Kumšona severno od stare meje

Ameriške oborožene sile še 55 milj od Pjongjanga - Severni Korejci ponovno zavzeli pristanišče Samčok južno od stare meje

TOKIO, 14. — Stiri kolone čet članic OZN, ki prodirajo proti severu, so od severnokorejske prestolnice Pjongjanga oddaljene le še 55 milj. Ameriške, južne in sile britanskega Commonwealtha prodirajo proti Pjongjangu z juga, jugozahoda. Neka druga kolona je iz zasedenega Vonsana prodrla proti severu ter dospela do kraja, ki je samo 25 milj oddaljen od znanega cestnega in železniškega križišča Hamsonga, ki leži 55 milj severno od Vonsana. Hamsong leži približno na področju, katerega je včeraj obstreljevalo zavezniško vojno brodovje in bombardiralo letalstvo. Do nedelje zjutraj še ni bilo nobene vesti o vojnem brodovju, ki je obstreljevalo obalni pas Songina do Sinšanja in do izliva reke Namdae, ki je dolg 150 milj. Medtem ko obkoljujejo oddelke severnih kolone prve ameriške konjeniške divizije, ki so včeraj zasedle Kumšon 12 milj severno od 38. vzporednika, so že popolnoma obkolile 12.000 Severnokorejcev. Oddelki, ki napredujejo iz Vonsana proti severu in iz Kumšona proti severu, bodo s pomočjo drugih kolon na osrednjem bojišču obkolili še večjo sovražno skupino.

Nocoj je bila prva konjeniška divizija le še nekaj več od 70 milj oddaljena od Pjongjanga. Na njenem desnem boku je prva južna divizija z naglim pohodom zavzela Singie, ki leži 55 milj po zračni črti od Pjongjanga. Južni napredujejo po stranskih cestah in praktično ne naletijo na noben odpor. Po nekaterih nepotrjenih vesteh so bili že v Miudongu približno 4 milje južno od Singie. 8. južna divizija zasleduje sovražnika proti severu, potem ko ga je premagala blizu Inšona, katerega je tudi zavzela. Mesto leži na pol poti med zahodno in vzhodno obalo in 70 milj od Pjongjanga.

Angleške in avstralske čete 27. brigade Commonwealtha so začele uničevati severne, obkoljene v žepu pri Kumšonu. Prav tu se sedaj vršijo najhujši boji. Severni so v sedmih urah sprožili dva močna protinapada, vendar so bili odbiti s hudimi izgubami.

Zadnja poročila pravijo, da sile držav članic OZN napredujejo proti severnokorejski prestolnici, ne da bi naletele na večji odpor. Zahodno od Vonsana je divizija Kapitol zavzela Jongdog 45 km zahodno od Vonsana in 100 km vzhodno od Pjongjanga. Na osrednjem področju je neki polk 8. južne divizije v korakal v Honkiri 55 km severovzhodno od Kumšona. Neki drugi polk 1. južne divizije pa je v bližini Singje. Na zahodnem področju so trije polki prve ameriške konjeniške divizije vzpostavili trdno zvezo na cesti iz Seula v Pjongjang med Kesonom in Kumšonom. Važne severnokorejske sile pa operirajo začasno južnovzhodno od Kumšona. Njihovo delovanje pa ni organizirano. (Ti oddelki so prišli v Južno Korejo in ponovno osvojili pristanišče Samšok. Nagla akcija vojne mornarice je severnim preprečila, da bi osvojili tudi bližnji kraj Mukoin. Obe mesti, ki so ju obstreljevale vojne ladje, pa sedaj gorita.

V jutranjem poročilu glavnega štaba severnokorejske vojske je rečeno, da se na vseh področjih fronte vršijo ogorčeni boji. 12. t. m. so oddelki severnokorejske vojske zahodno od Kesona (Kandsio) zaustavile in odbile sovražnikovo napredovanje. Protinapad severnih je prisilil sovražnikove oddelke, da so se umaknili za 5 km.

Večerno poročilo ponavlja, da se vršijo boji na vseh frontah, da je sovražnik severno od Kesona (Kandsio) skušal prodreti obrambne položaje in da je bil v protinapadu odbit. Na vseh drugih področjih pa oddelki severne vojske zadržujejo v glavnem sovražnikov pritisk.

Hatta podpredsednik indonezijske republike

DJAKARTA, 14. — Bivši predsednik Mohamed Hatta je bil s 147 glasovi proti 34 izvoljen za podpredsednika indonezijske republike.

Pri glasovanju so komunisti zapustili dvorano, ker so zatrjevali, da je podpredsedniško mesto odveč. Nato pa so se zopet vrnili in glasovali proti Hatti.

Skozi sito in rešeto

Včeraj je bila na Montebellu proslava 5-obletnice ustanovitve civilne policije. Mnogoštevilno občinstvo si je lahko ogledalo fotografsko razstavo o delovanju raznih policijskih oddelkov, dalje pa je prisostvovalo paradi pešcev, konjenikov, motoristov in motorju, koncertu policijske godbe, raznim vajam konjenikov ter ekshibicijam japonske rokoborbe, svobodne rokoborbe in dvigalcev utež. Proslava, kateri so prisostvovali razni vojaški in civilni odličniki, se je zaključila v justični palači, kjer je general Airey položil venec pod spominsko ploščo pri vršenju svoje službe padlih članov civilne policije.

* * *

Ta policija je najvažnejši del državnega aparata, s katerim nam današnji oblastniki v coni A Tržaškega ozemlja vladajo. Zato je prav, da se tudi mi spomnimo na njeno delovanje v teh petih letih.

To delovanje tržaškemu demokratičnemu ljudstvu, zlasti pa nam, tržaškim Slovencem, ni ostalo v dobrem spominu. Ze sem uradni naziv te policije, ki se glasi «CP della Venezia Giulia», ki je bil morda opravičljiv ob njeni ustanovitvi, ko je bila Julijska krajina razdeljena na cono A in B (čeprav bi bilo pravilneje, da bi se bila imenovala «CP della zona A della Venezia Giulia»), je po vstopu v veljavo mirovne pogodbe postal dne 15. septembra 1947 pač popolnoma neumesten, a za nas celo izzivalen, če pomislimo, da tudi razne šovinistične italijanske stranke poudarjajo, da so «della Venezia Giulia», s čimer podčrtujejo svoje iredentistične cunjasto-imperialistične težnje. Zato je povsem nerazumljivo, zakaj angloameriška vojaška uprava vsaj po treh letih obstoja Tržaškega ozemlja končno vendarle ne spremeni naziva svoje policije tako, da bo odgovarjal dejanskemu stanju: «CP cone A Tržaškega ozemlja».

Tisto, česar se sleherni Tržačan ob letošnji obletnici tržaške policije najprej spomni, pa je delovanje te policije v zvezi z veličastnimi manifestacijami tržaškega ljudstva pred podpisom mirovne pogodbe v letih 1945 do 1947. Streljanje policajev v množico manifestantov v Škednju pada v to razdobje in pomeni datum, ki ga nobena zgodovina tržaškega mesta ne bi mogla prezreti, ker bo ostal zapisan skozi vse generacije tržaškega ljudstva. In ironija oblastnikov pač ne more najti primere z nazivom «najboljše policije na svetu», nazivom, ki se ga nujno vsak Tržačan spomni prav v zvezi s škedenjskimi dogodki.

Tudi bi ne bilo prav, če bi se ob tej obletnici tržaške policije ne spomnili njene sestave. V resnici bi bilo zanimivo vedeti, kolik je odstotek njenih pripadnikov, ki so vršili analogne funkcije v policiji za časa razbojniškega fašističnega režima pa tudi za časa nacistične okupacije po kapitulaciji Italije leta 1943. Ne samo zanimivo, temveč za nas zelo važno bi bilo tudi vedeti, kakšna je narodnostna sestava tega najštevilnejšega in najvažnejšega organa državnega aparata. Pa tudi, koliko netržačanov je vključeno vanj. No, — čeprav poročila gen. Aireya o vsem tem molčijo — smo prepričani, da je število Slovencev zelo, zelo piclo. Radovedni smo tudi, ali je med njimi kdo, ki — v kolikor ni iz cone A — ne spada v vrsto tistih, ki so iz katerega koli protiljudskega vzroka pobegnili iz osvobojenih krajev Julijske krajine.

Tržačani pa se ob tej obletnici spominjamo tudi raznih afer, v katere so bili — morda prav zaradi omenjene sestave — zapleteni premnogi, mnogokrat visoki funkcionarji «naj-«najboljše policije na svetu».

Spominjamo pa se tudi njenih postopkov v zadnjih dveh letih, ko je njen mnogoštevilni aparat po resoluciji Kominforma izgubil precej dela, odkar ta policija pečestokrat zelo prisrčno sodeluje s šovinističnimi kominformisti proti doslednim tržaškim borcem za demokracijo in narodnostno enakopravnost. Pa tudi njeni najnovejši postopki po naših vaseh, ko hodijo od hiše do hiše zaradi brisanja naših borbenih gesel, ji — milo rečeno — ne delajo nikakršne časti, temveč dokazujejo, da je «CP della Venezia Giulia» v tem pogledu prav takšna demokratična in protiljudska ustanova, kakršna je bila ob njeni ustanovitvi in zaradi česar je bila predvsem tudi ustanovljena.

TRŽAŠKI DNEVNIK

Vir neskaljenega otroškega veselja naj bo današnji

PIONIRSKI DAN na stadionu "PRVI MAJ,,

Velika gospodarska škoda za kmete dvolastnike

ZVU je zaprla prehode na stranskih poteh med conama A in B

Kakor smo že poročali, so obmejni policijski organi cone A zaprli po nalogu Zavezniške vojaške uprave vse prehode stranskih poti med cono A in cono B. Preko treh prehodov so mnogoštevilni naši kmetovalci — okrog dvesto dvolastnikov — prevažali pridelke s svojih zemljišč, ki ležijo v coni B, na svoje domove v cono A. Stranske poti predstavljajo najkrajšo in večkrat edino zvezo zemljišč in njiv z naselji oziroma z bivališči kmetov dvolastnikov. Čeprav je trgatev pri kraju, vendar ostaja na kmetijskih zemljiščih še mnogo jesenskih pridelkov: koruza, trava, repa itd. Začela se bo sedaj sečnja drv, ki jih naši kmetje tudi nujno potrebujejo. Poleg tega pa je treba tudi že skrbeti za prevoz gnoja in za pravočasno obdelavo njiv.

Zapora omenjenih prehodov pa prizadetim kmetom znatno ovira in v premnogih primerih celo preprečuje prevoz omenjenih pridelkov in gnoja. S tako zaporo bodo dvolastniki gospodarsko prav hudo prizadeti in oškodovani.

Ta ukrep Vojaške uprave je za gospodarje dvolastnike še posebno občutljiv letos, ker so naši kmetovalci na splošno imeli zelo slabo letino zaradi suše. Zaradi tega zahtevamo, da merodajne oblasti ukrenejo takoj vse potrebno v izogib ogromni škodi, ki preti prizadetim dvolastnikom.

Bolj neprimernega časa za tak ukrep sploh niso mogli izbrati. Jasno je, da Vojaški upravi niso mar interesi naših kmetov, ko izdaja podobne ukrepe, ki se nam ne zdijo le nepotrebni, ampak so tudi v veliko škodo dvolastnikov. Zato ponovno zahtevamo, da Vojaška uprava prekliče svoj ukrep.

Mnenja smo, da se omenjeni prehodi dajo po potrebi prav dobro zavarovati in zastražiti, ne da bi bilo za to potrebno onemogočiti prevoz kmetijskih pridelkov.

Kmečka zveza v Trstu se živo zanima za ugodno rešitev tudi te, za naše kmetovalce tako važne zadeve in bo pri pristojnih oblasteh napravila vse potrebne korake.

SLAVA PADLIM BORCEM!

Tov. Bogomir Sancin

Rodil se je na Beki (Kozina) 5. junija 1924. Pozneje je živel v Trstu. 10. septembra 1943 je odšel v partizanske vrste. Padel je v boru proti Nemcem 15. oktobra 1943 v Rovinju.

Tov. Josip Gombač

Rodil se je v Trstu 27. maja 1923. V 18. diviziji NOV je vstopil 10. septembra 1943. Padel je med nemško ofenzivo v Istri 15. oktobra 1943.

Slava njunemu spominu!

Vsi in vse za kar največji uspeh današnjega pionirskega dne!

Noben pionir ne sme zamuditi prilike, da ne bi prisostvoval prireditvi, ki je namenjena pionirjem našega ozemlja

Nobenemu izmed naših pionirjev ne bi bilo treba pogledati na koledar, da bi vedel, kolikega smo danes; vsi so se tega dne tako veselili, da vedo že na pamet, da je danes 15. oktober, to se pravi dan, namenjen prireditvi vseh pionirjev Tržaškega ozemlja, ki bo na stadionu «Prvi maj».

Samo, da ne bi deževalo so si iz srca želeli vsi pionirji, ki so bili ves čas zelo zaskrbljeni, da bi jim slabo vreme ne pokvarilo prireditve, na katero so se toliko časa tako vestno pripravljali in veselili. Njihov strah nam bo že bolj razumljiv, če pomislimo, da so se vse posamezne pionirske družine iz raznih krajev našega ozemlja že ves čas pridno pripravljale na ta dan, na katerem hočejo pokazati vse svoje znanje in že prav posebno recitacijske in igralske sposobnosti. Sicer nimamo sposobnih vremenskih napovedovalcev, vendar upamo, da bo našim pionirčkom tudi vreme naklonjeno ter da bodo lahko nemoteno uživali na stadionu ves potek prireditve, ki jim bo ostala prav gotovo v najlepšem spominu.

Da je zanimanje za pionirski dan zelo veliko, nam kaže tudi sledeč primer: ko se je pred časom zglasila v Plavjah neka tovarišica, da bi predavala materam o pomenu pionirske organizacije ter že prav posebno o pomenu pionirskega dne, so ji navzoče žene skoročna soglasno odgovorile: «O pionirskem dnevu smo pa že vse zelo dobro obveščene. Kako tudi ne, saj moramo kar naprej poslušati naše otroke, ki nam pripovedujejo, kaj vse bodo videli na tej prireditvi. Tako so nas navdušili s svojim pripovedovanjem, da smo sklenile, da se bomo tudi me udeležile te prireditve in povedati vam moramo, da se na to prireditev pripravljamo z nič manjšim veseljem kot naši otroci. Upamo, da bo tudi za nas matere še kaj prostora.»

Značilen za zanimanje, ki jo kažejo naši otroci za pionirski dan, je prav gotovo tudi pogovor skupine slovenskih šolarjev, ki smo ga prav slučajno ujeli: «Prideš v nedeljo na stadion ‚Prvi maj'?» je zaklical deček odhajajočemu tovarišu. «Seveda pridem, kaj pa si mislil, saj tudi sodelujem. Boš me že videl, kako bom igral. Pa pripelji še kakšnega drugega pionirja.» «Veš, v naši hiši je še deček, ki bi si tako želel na pionirsko prireditev, pa nima nikogar, ki bi ga pripeljal», je nadaljeval prvi deček. «Kar k meni ga pripelji, saj gresta z menoj tudi moj oče in mama.» «Ste videli, kaj vse je na sporedu», so se oglasili še drugi. «Najbolj me zanima, kakšen bo čarovnik», se je oglasil deček, ki je do tedaj molčal. «Mene pa bolj zanimajo šaljive športne tekme. Bog ve, kdo bo odnesel zmago v teku v vrečah.» «Ste pa res zelo radovedni; kaj vse bi hoteli že prej vedeti», se je oglasil ponovno prvi deček. «Mene najbolj skrbi, če se bo tudi naša pionirska družina dobro odrezala. Sicer smo se precej vadili in tudi jaz znam že prav gladko svojo recitacijo, vendar mislim, da se bomo morali še zelo potruditi, če se nočemo osmešiti pred drugimi pionirji, ki so se, kot sem izvedel, tudi zelo dobro pripravili». «Ne pozabite, da se prične prireditev točno ob 13 in da mora vsakdo skrbno čuvati značko, s katero si bo lahko ogledal vse prireditve ter bo prejel tudi južino», je opozoril največji izmed pionirjev. «Tovarišica nam je tudi zabičala, da moramo ostati vedno v skupinah. Le glejte, da se ne boste razbežali», je dajal še zadnje nasvete eden izmed odhajajočih dečkov. «Na svidenje na stadionu in pazimo, da se bomo dobro odrezali». «Na svidenje, na svidenje», so mu drugi odgovorili.

Vse je torej pripravljeno; zanimivosti in zabave ne bo manjkalo. Naši pionirji so se dobro pripravili — sedaj je njih naloga samo, da nam plodove svojega učenja že pokažejo. Prepričani smo, da se bodo vsi prav dobro izkazali ter da bodo s svojimi točkami pripomogli k že večjem uspehu pionirskega dne, ki mora ostati vsakemu pionirju v nepozabnem spominu.

Bodi geslo vsakega pionirja: vsi in vse za kar največji uspeh današnjega pionirskega dne!

IZPRED KASACIJSKEGA SODIŠČA

Razveljavljena sodba kolaboracionističnega zločinca

Dne 5. avgusta 1946-leta je bil pred tukajšnjim porotnim zaradi kolaboracionizma in sodelovanja pri umoru nekega partizana v odsotnosti obsojen na 22 let in 4 mesece ječe 26-letni Vincenzo Matarazzo. Proti tej sodbi sta branilca odv. Poilucci in Cavallo iz Modene vložila priziv, o katerem je včeraj razpravljalo kasacijsko sodišče, ki je prvotno sodbo razveljavilo in akte zaradi juridične inkompetence vrnilo v nadaljnjo odločitev pravnemu oddelku ZVU.

Nočemo na tem mestu razpravljati o kompetenci ali ne tukajšnjih sodišč. Ponovno samo ugotavljamo, da se za kolaboracionistične zločince na eni ali drugi način vedno najde kakšen juridični «hakelc», ki njihovo stališče olajša, če jih že popolnoma ne oprosti, za antifašistične borce pa zopet «hakelc», ki jih privede na zatožno klop in mnogokrat obsodi na nepojmljivo visoke kazni. Čas bi že bil, da bi vmes posegla ZVU, ki je zaupna upraviteljica tukajšnjega ozemlja in končno napravila red. in pravico.

PRED OKRAJNIM TABOROM OF V BORŠTU

Tabor v Borštu bo jasen odgovor okupacijski upravi ter vsej reakciji

Prvi tabor OF za dolinsko-miljski okraj bo tretji važnejši dogodek v našem okraju po zloglasni resoluciji IU. Kdo izmed nas se ne spominja tabora OF za Tržaško ozemlje, ki je bil junija 1948 v Dolini, t. j. ravno v dneh, ko je bila vržena v svet vest o informbirojevski resoluciji. Tedanji tabor OF je imel namen manifestirati enotnost in strnjenost tržaških Slovencev v borbi proti šovinističnim podvigom lokalne reakcije in proti krivicam, ki jih je anglo-ameriška okupacijska oblast vsiljevala našim ljudem. Žal pa tabor ni docela služil temu namenu, kajti že tedaj takoj ob izidu resolucije so se znašli ljudje tipa Lovriha in podobna drušcina poznejših kominformistično - šovinističnih razbijačev, ki so si prizadevali da bi tabor Osvobodilne fronte za vsako ceno razbili.

Že na tem taboru je naše ljudstvo razumelo, da je resolucija IU iz teh ljudi ustvarila na našem ozemlju, okraju in v vaseh novega sovražnika Osvobodilne fronte in sploh naprednega gibanja pri nas. Poznejši čas in dogodki, ki so sledili je pokazal, da smo vsa ta dogajanja ob nastanku pravilno razumeli, kajti iz teh ljudi so se formirale poznejše skupinice sestavljene po škvadrističnem vzorcu, za terorizíranje naših ljudi, za napade na naše sedeže in za oviranje kulturno-prosvetne dejavnosti. Komu niso znani podvigi dolinskih, lovrihovcev, ki so računali, la bodo z nasilnim odvzemom sedežev in društvenih prostorov preprečili naše delo na političnem, organizacijskem in kulturnem področju. Stedili niso nobenih sredstev napadov na posameznike, pa vse do dejanj v miljski občini, kjer je bila po kominformističnem županu odvzeta beseda svetovalcu Ljudske fronte, ker je govoril v slovenskem materinem jeziku.

Novo razdobje v taki situaciji pa je zabeležila okrajna skupščina OF, ki je januarja t. l. zasedala v Dolini. Skupščine so se v polnem številu udeležili delegati in vabljenci vseh vasi dolinsko - miljskega okraja, ki so s svojo številno udeležbo proti vsakemu pričakovanju napolnili dvorano do zadnjega kotička. Na skupščini je bil podan obračun dela in zabeleženi so bili številni uspehi politično - organizacijske narave, zlasti pa uspehi na kulturno - prosvetnem področju. Obenem pa so bile sprejete nove obveznosti in naloge, ki jih je skupščina poverila za izvedbo novoizvoljenemu glavnemu, odnosno izvršilnemu odboru za dolinsko - miljski okraj. Skupščina je nadalje pokazala, da so naši ljudje ostali isti kot jih je poznala doba NOB. t. j. v njih se je še bolj utrdila samozavest, da je njihovo mesto v OF, ki jih vodi edina po pravi poti. Skupščina pa je tudi za skupino kominformističnih lovrihovcev imela svoj pomen. Udeležba na skupščini, do tedaj doseženi uspehi in sprejete naloge ter politična zavest, ki so jo delegati pokazali na skupščini, vse to je povzročilo v vrstah razgrajačev nesigurnost, zlasti pa jih je objel občutek, da so s svojo terористično politiko doživeli popoln polom.

Vse to je bilo potrebno omeniti, da bomo bolje razumeli pomen, ki ga ima za naš okraj, tabor OF, katerega pripravljamo v Borštu dne 22. t. m. Tabor se bo vršil po 10 mesecih od dneva zasedanja okrajne skupščine OF, t. j., po 10 mesecih vsestranske aktivnosti članov OF in drugih množičnih organizacij na političnem, organizacijskem in gospodarskem polju, zlasti pa po številnih uspehih doseženih na prosvetno - kulturnem področju.

V NEDELJO 22. OKTOBRA OB 14. URI BO

v Borštu

(na prostem v Hribnici)

TABOR OSVOBODILNE FRONTE

za dolinski okraj

SPORED:

govori, godba na pihala iz Plavij in Boršta, pevski zbori iz Doline, Plavij in združeni pevski zbori — sledi zabava s šaljivimi točkami in plesom.

Tabor bo za nas velikega pomena, ker z njim bomo pokazali politično - organizacijsko moč OF našega okraja. Obenem pa bo treba pregled uspehov doseženih v tem letu. Tabor pa bo nedvomno tudi prispeval k vsestranski pozitivni dejavnosti v vseh smereh.

Zaradi vsega tega je razumljivo, zakaj se naše vasi tako živahno pripravljajo, da bi v čim večji meri prispevale za uspešnost tega tabora OF. Zdi se, da v pripravah prednjačijo Plavje, kati od godbe, pevskega zbora pa do članov skupine zbornih recitacij pa vse do pionirske družine, ki misli nastopiti na taboru s priljubljenim baletom, je v vasi vse prijetno razgibano in pričakovati je še kake nove iznajdbe Plavčanov, s katero naj bi poživili zabavni del programa.

Dolina je sicer nekoliko z zamudo pristopila k delu, vendar smo lahko prepričani, da bo s svojim zborom in drugimi točkami na taboru dostojno zastopala svojo vas. Tudi Boljunec ne bo hotel zaostajati, zlasti pa ne Ricmanje in Boršt, kajti zborovanje bo v njihovi neposredni bližini. Zato so se začeli pridno pripravljati člani folklorne skupine iz Ricmanj in Boršta, kakor tudi godba iz Boršta in celo skupina tamburašev iz Ricmanj se želi udeležiti tabora z nekaj točkami. Pevci iz Boršta so sicer nekoliko v zadregi zaradi raznih težav, vendar smo lahko prepričani, da si bodo znali, kakor vedno v pravem času pomagati in da nas bodo na taboru s svojo udeležbo pri skupnem nastopu pevskih zborov prijetno iznenadili.

Za tabor pa se pripravljajo tudi ostale vasi žene in mladina. Starejši pa pravijo, da če ne bodo mogli drugače prispevati k uspehu tabora, bodo s svojo številno udeležbo. Po vaseh pa so v zadnjih dneh začeli zbirati razne prispevke, ki bodo služili kot darila za zmagovalce raznih tekem na taboru.

Tako se prebivalstvo našega okraja pripravlja za dan tabora OF v Borštu, zavedajoč se, da bo s svojim delom, vsakodnevno borbo in s polnoštevilno udeležbo na ta dan, dalo jasen odgovor anglo-ameriški okupacijski upravi in šovinistični reakciji, ki uvaja politiko zatiranja in zapostavljanja tržaških Slovencev, da bo združeno v OF nenehno nadaljevalo borbo proti tej politiki in proti vsem poizkusom potiskanja Slovencev na stopnjo manjvrednih ljudi.

Naše priprave na tabor in sama manifestacija dne 22. t. m. v Borštu pa bodo najlepši odgovor tudi lokalnim maloštevilnim kominformističnim prenapetežem, kakor tudi onim, ki poveličujejo velikodušnost anglo-ameriških gospodarjev, da so za ene in druge minuli časi ustrahovanja in varanja poštenih ljudi.

Loči nas samo še 8 dni do dneva, ko se bo vršil okrajni tabor OF, zato prispevajmo vsak po svojih močeh, zlasti pa so dolžni člani OF v tem času vse svoje sile, da bo tabor čim lepše uspel.

Slavko Sturman

Sestanek OF v Borštu

V četrtek 12. t. m. so imeli člani OF v Borštu sestanek, na katerem jim je tov. Nada predočila in poudarila napredek OF, ki se kaže v uspehih na vseh področjih javnega udejstvovanja, kjer je prizadet slovenski življ. Osvobodilna fronta nadaljuje svojo borbeno tradicijo ter se vztrajno in nenehno postavlja za osnovne politične, kulturne in gospodarske pravice Slovencev na Tržaškem ozemlju. Po tej poti bo tudi nadaljevala in uspehi bodo tem večji, čim večja bo strnjenost in enotnost ter borbenost Slovencev v Fronti.

Po poročilu so se pomenili navzoči o delu in pripravah za tabor, ki bo v njihovi vasi. Ker eden sam ne more vsega opraviti, so si razdelili delo, tako da bodo prav vsi pomagali pri pripravah.

Širite in čitaite Primorski dnevnik!

Pes ga je podrl

Včeraj ob 12.30 so z avtomobilom RK pripeljali na ortopedski oddelek glavne bolnišnice 86-letnega upokojenca Pavla Gostiša iz Ul. Belpoggio 27, ki ima zlomljeno stegnenico leve noge ter so zdravniki zaradi njegove starosti o njegovem stanju niso hoteli izjasniti. Starčka je v bližini njegovega doma podrl pes nekega 14-letnega Giorgia Oresta, padec pa je bil tako nesrečen, da si je zlomil stegnenico.

Viktor Ferrarese umrl

V bolnišnici je včeraj za posledicami poškodb, ki jih je dobil pri nesreči na Opčinah, umrl 38-letni Viktor Ferrarese iz Sv. Sobote 272. Dne 8. t. m. se je s svojo ženo, ko sta se peljala na «Vespi», na nekem cestno-železniškem križišču na Opčinah, trčil z nekim tovornim vlakom in se pri tem tako hudo ponesrečil, da je včeraj izdihnil. Njegova žena, ki je bila tudi hudo ranjena, je še vedno na zdravljenju v bolnišnici.

Pomagal je gasiti požar

Prejšnjo noč je v seniku Ivana Slavca v Mačkovljah 18 izbruhnil požar, katerega je pomagal gasiti tudi 40-letni Albin Pungar iz iste vasice št. 16. Med gašenjem pa mu je na desno roko padla neka miza in ga tako ranila, da se bo moral zdraviti okoli 20 dni. Požar so nato gasilci iz Milj pogasili; je pa kljub temu povzročil za okoli 300.000 lir globe. Pogorelo je namreč vse seno ter v seniku spravljeno orodje.

Staro mamo in vnukinjo je podrla „Vespa"

V glavno bolnišnico so z avtomobilom Rdečega križa ob 11 pripeljali 73-letno Katarino Carlin iz Ul. Gambini 12 in njeno 6-letno vnukinjo Lilijano Vivoda. Kot sta povedali, ju je v Ul. Rafineria pred hišno št. 3, ko sta hoteli prekoračiti cesto, podrla «Vespa», na kateri se je peljala 17-letna Licia Migliorini iz Ul. Giulia 14. Najhuje je bila ranjena Lilijanina stara mati, ki se bo morala zdraviti najmanj 30 dni; laže je bila ranjena Lilijana, ki bo v šestih dneh zopet popolnoma zdrava, Licia pa je po naključju ostala nepoškodovana.

TRIJE ANGLEŠKI ROPARJI PRED POROTNIM SODIŠČEM

IZ LONDONA PREKO PARIZA V CORONEO

Javni tožilec zahteval naslednje kazni: za Jigginsa 18 let ječe, 8 mesecev zapora ter 40 tisoč lir globe; za Richesa 3 leta in 4 mesece ječe, 8 mesecev zapora in 27.000 lir globe; za Stewarta 5 let ječe in 40.000 lir globe

Pustolovščine treh angleških roparjev, Jigginsa, Richesa in Stewarta, ki so imele svoj neizbežen zaključek v Trstu, so imele svoje duševno rojstvo v Londonu. Ideja, da bi zapustili Anglijo in jo mahnili v svet, se je porodila v glavi dezerterja angleške vojske Jigginsa, ki se je naveličal bednega življenja v domovini in hotel to za vsako ceno prekiniti. Nekega dne je v izložbeno okno neke trgovine s cokljami v Londonu izobesil oglas, v katerem je pozival bivše k pustolovščinam nagnjene vojake, pripravljene na dobro in na slabo ter trdno odločene priti na kakršen koli način do denarja, na sestanek v nekem londonskem baru. Pozivu sta se odzvala Riches in Stewart, s katerima se je takoj sporazumel. Po tem prvem sestanku so se še nekajkrat zbrali v Richesovem stanovanju, kjer so se pogovorili o vseh podrobnostih njihovega nadaljnjega skupnega pustolovskega življenja, ki naj bi obstajalo v tihotapstvu, sleparijah in iz podobnih po zakonu prepovedanih poslov. Ko je bilo vse pripravljeno, so se prve dni aprila oborožili še z revolverjem, katerega je iz Anglije v Francijo in dalje pretihotapil Riches, in odpotovali.

Prvi cilj njihovega novega življenja je bil Pariz s svojim mondenim življenjem in apaši. Kako in s čim so se v Parizu ukvarjali, nam včerajšnja razprava ni dala zadovoljivega odgovora, znano je samo, da so osleparili neko Parižanko. Ker pa njihovi posli najbrže niso cveteli kot so si oni predstavljali, so že po nekaj dneh vzeli pot pod noge in se odpeljali v Trst. Nastanili so se v hotelu «Brioni» v Ul. Ginnastica in pričeli razmišljati, kam bi najprej vtaknili svoje prste. Kot tujci in nepoznavalci Trsta pa so se že v začetku znašli v veliki zadregi. Denar jim je pošel, na vrata je potrkala lakota, spoznali niso nobenega domačega rokomavha, ki bi se jim pridružil ali pa jim vsaj svetoval.

Lačni kot volčje so se 10. aprila končno odločili in ob 23 vlomili v angleški lokal «YMCA» v Ul. Carducci. Bili so tako sestradani, da so pozabili, da je bil njihov glavni namen krasti, in se v kuhinji skoraj do ene ure zjutraj gostili. Ko jih je končno premotil pasji lajež in kričanje nočnega čuvaja, so imeli še toliko časa, da so jadrnih nog in praznih rok pobegnili.

Brez vsakega ficka v žepu so bili drugo jutro prisiljeni, da so prodali Richesov električni brivski aparat in Stewartovo zapestno uro, obenem pa so sklenili, da je treba nujno nekaj ukreniti in izvesti večjo in ploconosnejšo akcijo.

Isto dopoldne, to je 11. aprila letos, sta Jiggins in Riches vstopila v zlatarno Eme Fumis na Korzu št. 4, Stewart pa je stal zunaj na straži. Jiggins ji je ponudil v zamenjavo svojo uro, obenem pa jo je z revolverjevim ročajem udaril po glavi, misleč, da jo bo udarec onesvestil. 69-letna zlatarka pa je imela še toliko moči, da je pričela na vse grlo klicati na pomoč. Prestrašena zaradi njenega kričanja sta oba roparja stekla iz lokala, jo ubrala po korzu proti Borznemu trgu in se nato ločila. Medtem ko se je Richesu posrečilo, da se je neopaženo pomešal med množico, ki ju je zasledovala, je Jiggins stekel proti kanalu in nato vzdolž njega do Zelenega mosta. Tukaj ga je najhitrejši zasledovalec, član CP Safnich, skoraj dohitel. Ko je to videl ropar, se je obrnil, potegnil iz žepa revolver in ustrelil proti svojemu zasledovalcu, ki je njegovo kretnjo opazil in se vrgel na tla. Na srečo revolver ni deloval, je pa roparju v toliko koristil, da je pridobil nekaj metrov in jo ucvrl proti Ul. Torrebianca. Tukaj pa so ga končno dohiteli in razorožili zgoraj omenjen Safnich, član cestnega oddelka CP Luigi Bianco in član finančnega oddelka CP Gvido Sponzar. Ves ta prizor je opazovalo veliko število pasantov, od katerih sta včeraj pričala samo 14-letni pekovski vajenec Marij Curci in 40-letni ladijski natakar Pietro Gherbassi, katerega izjavo je v njegovi odsotnosti prečital predsednik sodišča. Oba Jigginsova pajdaža je nato vojaška policija s sodelovanjem civilne policije aretirala še isti dan v hotelu «Brioni».

Zaradi tega kriminalnega delovanja so se vsi trije včeraj zagovarjali pred tukajšnjim porotnim sodiščem. Na zatožni klopi sta kot prava prijatelja v sreči in nesreči tesno skupaj sedela Jiggins in Riches, Stewart pa je sedel v primerni razdalji od njiju ter sta se ga prva dva ogibala kot kuge. Potek razprave nam je tudi za to njuno stališče dal primeren odgovor. Ko je namreč Stewart videl, da se rop v zlatarni ni posrečil, je stekel v palačo, kjer ima sedež ZVU, oba pajdaša prijavil, češ da sta mu ukradla uro, v istem trenutku pa ju, da bi rešil sebe, izdal, da ropata neko zlatarno. Tudi pred sodiščem se je hotel prikazati za nedolžnega in je vso krivdo valil na Jigginsa in Stewarta, ki sta v glavnem očitana dejanja priznala.

Obtožnica jim očita kar 9 kaznivih dejanj, od nedovoljene posesti orožja preko poskusa tatvine in ropa do poskusa umora agenta Safnicha. Javni tožilec Colotti, ki je zastopal javno obtožbo, je v uvodu svojega vsestransko odlično stiliziranega in z dejanskimi in juridičnimi argumenti podprtega govora zahteval od sodišča zelo strogo kazen, ki naj bo v opomin, da Trst ni primerno mesto za taka in podobna kriminalna dejanja. Dokazoval je dalje, da so vsi obtoženci krivi poskusa tatvine, poskusa ropa in prizadejanja poškodb zlatarki Fumisovi, ki je morala za 10 dni v bolnišnico; da sta Jiggins in Riches kriva nedovoljene posesti orožja, da je Jiggins kriv oborožene grožnje, ker je naperil revolver proti agentoma Safnichu in Biancu ter končno, da je kriv poskusa umora, ker je proti Safnichu ustrelil. Podčrtal je, da ni važno, da so bili v revolverju samo štirje naboji in da je bil revolver na pol pokvarjen, kajti, kot je dokazal strokovnjak, je bil kljub temu uporaben, da pa ni deloval, je pripisati samo naključju, da je revolverjev petelin udaril prav na tisti dve celici revolverjevega bobenčka, kjer sta manjkala 2 naboja. Končno je zahteval naslednje kazni: za Jigginsa 18 let ječe in 40.000 lir globe ter 8 mesecev zapora zaradi nedovoljene posesti orožja, za Richesa, kateremu je dovolil olajševalno okoliščino, da je duševno omejen, 3 leta in 4 mesece ječe, 27.000 lir globe in 8 mesecev zapora zaradi nedovoljene posesti orožja; za Stewarta pa 5 let ječe in 40.000 lir globe. Za njim je govoril še branilec odvetnik Cavalieri, nakar je bila razprava odgodena na jutri ob 15.30.

Predsednik sodišča Witica, javni tožilec Colotti, zapisnikar Tessier, branilci odvetniki Cavalieri, Tiberini in predavatelj kazenskega prava na tržaški univerzi poslanec Bellavista.

KOLEDAR

Gledališče - Kino - Radio

Nedelja 15. oktobra
Tereza, Radislav
Sonce vzide ob 6.20, zatone ob 17.21. Dolžina dneva 10.59. Luna vzide ob 11.37, zatone ob 19.31.

Jutri ponedeljek 16. oktobra
Gal, Maksim

Koncert v Šempolaju

Vabimo na okrajni pevski koncert, ki bo **danes** 15. t. m. z začetkom ob 15 v Šempolaju.

Sodelujejo pevski zbori iz Nabrežine, Šempolaja in Saleža.

PROSVETNA DRUSTVA

SKLICANJE OBCNEGA ZBORA. Prosvetno društvo «Marij Matjašič — Milan» v Barkovljah javlja vsem članom, da bo redni občni zbor v torek, 17. t. m. ob 20.30 v društvenih prostorih, v Bovedu št. 43, s sledečim dnevnim redom:

1. Poročila: a) predsednika,
   b) tajnika,
   c) blagajnika,
   d) načelnikov,
   e) nadzornega odbora.
2. Volitve
3. Razno.

Odbor.

RODITELJSKI SESTANEK V DIJASKEM DOMU

Vabimo vse starše notranjih in zunanjih gojencev Slovenskega dijaškega doma v Trstu na prvi roditeljski sestanek, ki bo danes 15. t. m. ob 10. uri v Ulici Buonarroti 31.

Za našega dijaka

Nabrani prispevki v tednu «Za našega dijaka» - Dolina (pola št. 304) 1000 lir; Nabrežina (pole št. 69, 275, 276, 277, 278) 14.894; Salež (pola št. 284) 3.180; Lonjer-Katinara (pola t. 208) 4.750; Boljunec (poli št. 91 in 95) 4.155; Igor Kosmina in Boris Podreka (poli št. 212 in 213) sta nabrala 10.250 lir; Sv. Vid - Klementina Finotto je nabrala 1.710 lir.

DAROVI IN PRISPEVKI

Tov. Josip Grizančič, invalid iz NOV, je daroval za Dijaško Matico 500 lir.

Dijaška folklorna skupina

Obveščamo svoje člane, da bo v torek ob 19. uri v Dijaškem domu prva vaja v novi sezoni.

Zbor članov mladinskega odseka PDT

Mladinski odsek Planinskega društva Trst obvešča vse mladince in mladinke, člane odseka, da bo v torek 17. t. m. v Ul. Machiavelli 13. IV. nadstropje, ob 20. zbor vseh članov mladinskega odseka PDT. Ob tej priliki bodo tudi volitve novega odbora mladinskega odseka.

URADNE OBJAVE

URADNI LIST štev. 28 z dne 11. oktobra je izšel s sledečo vsebino: Ukazi - Razširjenje obveznega socialnega zavarovanja na nameščence s prejemki nad 1.500 lir mesečno; predpisi o vzorcih moke in kruha podaljšanje rokov; predpisi za plačevanja davka na poslovni promet; izmera davka na poslovni promet glede ostankov iz izdelave mineralnih olj.

Upravni ukaz - dovoljenje za spremembo priimka.

* * *

ZA PROMET BOSTA ZAPRTI ULICI Saltuari in Barbariga od 16. t. m. do končanih popravil.

NOCNA SLUZBA LEKARN

V mesecu oktobru imajo sledeče lekarne nočno službo: Biasoletto, Ul. Roma 16; Depangher, Ul. sv. Justa 1; Manzoni, Ul. Settefontane 2; Marchio, Ul. Ginnastica 44; Rovis, Goldonijev trg 8; Harabaglia v Barkovljah in Nicoli v Skednju imata stalno nočno službo.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 14. oktobra 1950 se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrlo je 14 oseb in porok je bilo 12.

Poročili so se: kovač Ernesto Jadatz in gospodinja Magdalena Bandi, študent Rodolfo Janschitz in gospodinja Ana Coppola, uradnik Guerrino Musizza in uradnica Mirta Spazzapan, mizar Italo Požar in česalka Alma Apollonio, kmet Marino Druscovich in gospodinja Rosa Millo, radiotelegrafist civilne policije Ermelito Monterra in gospodinja Margerita Micali, mehanik Branko Kate in gospodinja Helena Hrovatin, elektrotehnik Mario Olivotto in gospodinja Olivia Babich, kemik Gabriele Vigni in šivilja Marija Miljavec, uradnik Domenico Zanardi in gospodinja Pasqualina Spadavecchia, carinik Carlo Strancar in šivilja Eva Dibardo, uradnik Albino Serbottini in gospodinja Alba Franchi.

Umrli so: 71-letni Umberto Trampuš, 43-letna Jolanda Gollini vd. D'Eri, 38-letni Vittorio Ferrarese, 76-letni Ulderico Ortolani, 78-letna Marija Vatovec vd. Furlan, 73-letni Frančišek Metlika, 71-letni Guido Monferrini, 59-letni Francesco Grillo, 17-letna Nives Del Negro por. Bresqz, 71-letni Angelo Lunardi, 92-letna Domenica Saibrecche vd. Giraldi, 84-letna Augusta Buerciegrossa por. Marchi, 59-letni Ugo Becciani, 77-letni Amedeo Torcello.

RADIO JUGOSL. CONE TRSTA

(Oddaja na srednjih valovih 212.4 m ali 1412 kc)

NEDELJA 15. 10. 1950

7.00: Jutranja glasba; 7.15: Poročila v ital. in objava sporeda; 7.30: Napoved časa - poročila v slov. in objava sporeda; 7.45: Jutranja glasba; 8.00: Operetna glasba; 8.30: Kmetijska ura (slov.); 9.00: Orkestralne predigre; 9.30: Kmetijska ura (ital.); 10.00: Pesmi in plesi raznih narodov; 10.45: Oddaja za Bujščino (hrv.); 11.15: Vedre in resne skladbe velikih mojstrov; 11.45: Našim ženam (slov.); 12.00: Glasba po željah (slov.); 12.45: Poročila v ital. in objava sporeda; 13.00: Napoved časa - poročila v ital. in objava sporeda; 13.15: Mladinske klavirske skladbe igra pianist Pavla Kalan; 13.30: Pionirska ura: Stari kol (slov.); 14.00: Glasba po željah (slov.); 17.00: Oddaja za podeželje: Pogovor v narečju: Josip Jurčič: «Jurij Kobilica»; Reportaža; Iz vinske kleti; 18.30: Veseli zvoki; 18.45: Poročila v hrvaščini; 19.00: Kaj smo vam pripravili (ital.); 19.15: Poročila v ital.; 19.30: Napoved časa - poročila v slov.; 19.45: Ritmična glasba; 20.00: Čajkovski: Simfonija št. 5 in Prokofjev: Klasična simfonija; 20.45: Politični pregled (ital.); 21.00: Od klasične suite do modernega jazz-a; 22.00: Sportni pregled (ital.); 22.10: Zabavna in plesna glasba; 23.00: Zadnja poročila v ital.; 23.05: Zadnja poročila v slov; 23.10: Objava dnevnega sporeda za naslednji dan; 23.15: Balade in rapsodije; 23.30: Za ples in razvedrilo.

KINO

Rossetti. 15.00: «Noč v Casablanki», bratje Marx.
Excelsior. 15.30: «Crna rožа», Tyrone Power.
Fenice. 15.30: «Človeška pošast», James Cagney in Virginija Mayo.
Filodrammatico. 14.00: «Se plapola zastava», Errol Flynn, Ann Sheridan.

Alabarda. 13.30: «Velika nagrada», Elizabeth Ttylor.
Armonia. 14.15: «Cesar otoka Capri», Totò.
Garibaldi. 14.00: «Mladina ubija», Dick Bogard, Peggy Evans.
Ideale. 14.30: «Rdeče sence», John Wayne.
Impero. 14.15: «Ti boš odpotovala z menoj», Robert Mitchum.
Italia. 14.30: «Z očmi spominov», Michel Morgan.
Kino ob morju. «Dvajset let», Oscar Bland.
Savona. 14.00: «Nebo lahko čaka».
Viale. 14.00: «Nočni taksi», B. Gigli.
Vittorio Veneto. 14.00: «Dovolje no je ljubiti», Wan Johnson.

Adua. 15.00: «Zakon Robin Hooda».
Azzurro. 14.00: «Devica Orleanska», I. Bergman.
Belvedere. 14.00: «Crni labod», T. Power.
Marconi. 14.00: «Pogumni vesla či», R. Widmark.
Massimo. 14.30: «Tri dekleta in kaplan».
Novo cine. 14.00: «Nočni taksi», B. Gigli.
Odeon. 14.00: «Carmen in njene ljubezni».
Radio. 14.00: «Krik volka», Erroll Flynn.
Venezia. «Salomè», Yvonne de Carlo.
Vittoria. 14.00: «Beg», Humphrey Bogart.
Skoljet. 14.00: «Možje mesta dekkov», S. Tracy.

MALI OGLASI

PRIDNA IN SPOSOBNA ženska išče zaposlitve v jutranjih uran.

URE NAJBOLJSIH ZNAMK prodam. Naslov na upravi pod «Prodam».

MODISTKA izdeluje, modernizira klobuke po zmernih cenah. Trg Goldoni 11-III.

PISALNE STROJE prodam, izredna prilika. Ul. Corridoni 6.III, Batagelj.

MOSKO PERILO izdeluje pridna šivilja. Naslov na upravi lista.

ŽENSKO JOPO, svetlozeleno, za srednjo postavo prodam. Naslov na upravi lista.

ADEX - izleti

29. T. M. IZLETA

v Ajdovščino in Opatijo

1. IN 2. NOVEMBRA T. L. DVODNEVNI IZLET

v Ljubljano

Vpisovanje do 16. t. m. pri Adria-express, Ulica F. Severo 5 b, tel. 29-243.

Krojaška delavnica

TRST — Ul. Valdirivo 35. Izdeluje moške obleke in ženske plašče. Obrača in popravlja

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

Podružnica uredništva in uprave Primorskega dnevnika v Gorici - Ul. Silvio Pellico 1|II. nadst. - Telefon 11-32

Sindikalna borba in sindikalisti

Malodušje in nezaupanje delavcev v lasten sindikat, ki propada samo po krivdi oportunistične politike voditeljev

Vsakomur je dobro znano, da je položaj delavstva v naši pokrajini izredno slab ter da se postopoma še slabša. Plače in mezde še zdaleč ne zadoščajo vsakodnevnim potrebam, ker draginja raste iz dneva v dan. Že več tednov se bije ostra borba, tako imenovana septembrska agitacija za povišanje plač in mezd; na eni strani sindikati in na drugi industrialci skušajo doseči sporazum. Zahteve sindikata so naletele na odpor industrialcev, katerim seveda ne gre v račun, da bi kar takole popustili.

Hoteli smo si ustvariti pravo sliko in smo se porazgovorili z delavci največjega industrijskega centra naše pokrajine, Tržiča. Pri delavstvu in tudi pri dobrem delu uradništva vlada nezadovoljstvo, zadeva se vleče na dolgo. Posebno pa so nezadovoljni delavci, ker pravijo, da sindikat ni postavil takih zahtev, kakor bi morala to storiti organizacija, ki se bori za delavstvo. Vzroke tega nezadovoljstva pa je treba iskati v zahtevah po povišku, ki so jih predložili sindikati. Te zahteve, kakor tudi ponudbe delodajalcev objavljamo tu spodaj.

Zahteve sindikata: (za uradništvo je povišek mesečni, za delavstvo pa dnevni)

URADNIŠTVO		
I. kateg.		11.500
II. »	moški	6.500
II. »	ženske	—
III. A »	moški	4.000
III. A »	ženske	—
III. A »	do 18 let	—
III. B »	moški	2.500
III. B »	ženske	—
III. B »	do 18 let	—
DELAVSTVO		
Specializirani		151
Kvalif. moški		66
Kvalif. ženske		—
Težaki spec. moški		36
Težaki spec. (18 - 20)		—
Težaki spec. (16 - 18)		—
Težaki spec. ženske (+20)		—
Težaki spec. ženske (—20)		—
Na te zahteve so delodajalci ponudili za:		
URADNIŠTVO		
I. kateg.		9.250
II. »	moški	5.000
II. »	ženske	—
III. A »	moški	1.600
III. A »	ženske	—
III. A »	do 18 let	—
III. B »	moški	700
III. B »	ženske	—
III. B »	do 18 let	—
DELAVSTVO		
Special.		72
Kvalif. moški		32
Kvalif. ženske		16
Težaki special. moški		16
Težaki special. (18 - 20)		—
Težaki special. (16 - 18)		—
Težaki spec. ženske (+20)		8
Težaki spec. ženske (—20)		—

Ko gledamo navedeni tablici nam takoj udari v oči, da so sindikati v svojih zahtevah opustili iz poviška celo vrsto uradnikov in delavcev. Čemu vse to, se sprašuje delavstvo, čemu ravno uradniki in delavci, ki prejemajo najnižje plače in mezde ne bi smeli biti deležni poviška. Naj omenimo tudi, da je delavstvu omogočen večji zaslužek z akordnim delom in v tem ima specializirani delavec, ki bo po zahtevah sindikata deležen večjega poviška, možnost, da zasluži do 90 odstotkov, dočim navaden delavec doseže največ 40 odstotkov.

Kvalificirani delavec zasluži petnajstdnevno 16.730 lir vštevši družinsko doklado za ženo in tri otroke. Od gori navedene svote je treba še odbiti približno 1600 lir odtegljajev tako, da delavec ima na razpolago dnevno zase in za štiri člane družine 1008 lir, s katerimi mora plačevati najemnino, prekrbeti hrano, obuvalo in oblačilo, kar je pri draginji, ki vlada dandanes, izredno težko. S 1200 - 1300 lirami mesečnega poviška ne bo delavec nič na boljšem.

Nezadovoljstvo delavstva v Tržiču

Govorili smo prej o nezadovoljstvu. Ta se opaža ne samo pri prizadetih, temveč tudi pri tistih, ki bi morali biti deležni večjega poviška in ki imajo toliko besedo v socialni čut do sotrpinčevanih delavcev. V ladjedelnicah v Tržiču je približno od 100 delavcev 10 specializiranih, 60 kvalificiranih in 30 težakov. Iz tega je razvidno, da komaj prvih 10 odstotkov delavstva bi po zahtevi sindikatov bilo deležnih dobrih poviškov, za druge pa naj bi ostala še vedno trda vsakodnevna borba za obstoj. Tudi pri uradništvu se ponavlja ista pesem: uradniki I. kategorije bi s predlaganim poviškom prejemali plače okoli 60 - 65.000 lir, ostalo uradništvo pa bi še naprej ostalo na istem.

Na kakšni podlagi pa bo dosežen sporazum, bodo videli v prihodnjih dneh. Gotovo pa je le to, da bodo spričo porasta cen doseženi poviški le kaplja v morje in za ogromno večino delavstva in uradništva bo vedno ostalo odprto vprašanje vsakodnevnega obstoja.

Nezaupanje v sindikalne voditelje

Iz tega kar smo zgoraj navedli in napisali izhaja nekaj, na kar se nam zdi potrebno opozoriti javno mnenje. V razgovorih z delavci smo opazili malodušje in nezaupanje v lastni sindikat in marsikdo je že izjavil, da o takih sindikatih ne mara ničesar več slišati, da v takšni organizaciji, ki dejansko ne ščiti interesov delavstva, ne mara več biti. Vprašali smo tudi nekoga, naj nam pove kdo po njegovem mnenju se popolnoma strinja z zahtevami sindikata. Odgovoril nam je, da so edino sindikalisti, ki si prizadevajo, da bi prepričali delavstvo, da so to bila najvišje možne zahteve itd. Delavstvo pa taki propagandi ne naseda in kljub prizadevanju sindikalistov zgublją z dneva v dan zaupanje. Delavec nam je tudi pokazal tablico, ki so jo razdelili delavcem, da bi bili na tekočem s sindikalno borbo in nam dejal ironično: «Tu piše predlogi delavstva; če bi mi predlagali, pa bi zahteve bile drugačne».

Sindikalno gibanje v Italiji se v zadnjem času slabša. Splošna zveza dela (CGIL), ki je bila 45 in 46 leta najmočnejša organizacija, ni več na istem stališču kot je bila prej. Vzroke tega slabšanja pa ne smemo iskati samo v rovarjenju rumenih in pol rumenih sindikatov. Iskati jih je treba ravno v takih akcijah, ki so podobne tej, ker delavstvo ne potrebuje le lepih besed. Italijanski proletariat je borben. Če se pa organizacija, ki bi morala borbenost delavstva pravilno usmerjati, pokaže šibka in neodločna je jasno, da [illegible] dice organizacija sama, ki zgublja že pridobljene položaje in šibi svojo lastno moč. Tudi vnašanje politike Informbiroja v sindikalne zahteve, proglašanje stavk proti titofašizmu ne koristijo delavski stvari. Sindikalni voditelji bi morali prisluhniti besedam delavca, ko je dejal: «Če bi mi predlagali pa bi zahteve bile drugačne».

m - n

Hotela sta oropati zlatarja Fuchsa

Naveličala sta se vrtati in že naslednjega dne padla v roke policije

Ko je včeraj zjutraj odpiral svojo zlatarno v Raštelu, je urar Jožef Fuchs opazil, da so neznanci s svedrom izvrtali več lukenj okoli ključavnice z očividnim namenom, da bi vdrli v zlatarno. Čim je to opazil, se je premislil in namesto, da bi odprl trgovino, je šel naravnost na policijo in prijavil čudno odkritje. Policija je takoj poskrbela, da je nekaj agentov pričelo preiskavo. Nekaj korakov od trgovine so našli mizarski sveder in z njim šli do bližnjega mizarja. Zadeli so dobro, ker je bil sveder res last mizarja v Raštelu, ki je policiji pojasnil, da ga je prejšnji dan posodil dvema mladeničema, ki ju je na videz poznal in vedel tudi njuna imena. Sveder sta si sposodila 22-letni Lucijan Carli in 22-letni Bruno Zanetti. Oba je policija aretirala in bosta prav gotovo v zaporu v najkrajšem času priznala, da sta hotela oropati zlatarno. Cim bo policija zaključila z izpraševanjem, ju bo prijavila sodnim oblastem.

Naročniki morajo sporočiti ukinitve vedno 1. ali 15. dne v mesecu, in sicer 15 dni pred rokom, od katerega dalje ne mislijo več prejemati lista.

UPRAVA

Otroci so se igrali vojake s pravim orožjem

Kakšno bo poročilo merodajnih oblasti o najdbi orožja?

Izvedeli smo za sledeč dogodek, ki se je predzadnjo nedeljo pripetil v vasi Platišče v Beneški Sloveniji.

Otroci so se, kot je ob nedeljah na vasi navada, zbrali in se šli lovit. Naneslo je tudi, da so se skrili v hišo nekega vaščana, kjer so našli skrito precejšnjo količino orožja. Kar na lepem so se prenehali loviti ter začeli z novo igro: šli so se vojake. Pobrali so orožje in si ga deli nase. Oboroženi so se naenkrat pojavili na cesti. Prebivalstvo je o dogododku takoj obvestilo finančne stražnike, ki so otroke razorožili. Zaplenili so 3 puške, 3 strojne puške, 3 mitraljeze, 2 nemška samokresa in še nekaj drugega orožja.

Po pripovedovanju ljudi je bilo orožje nekaj časa shranjeno pri financarjih, nekaj dni kasneje pa je tudi od tam izginilo neznano kam. Obstaja mnenje, da so orožje vrnili lastniku, kjer je bilo najdeno.

V zvezi s človekom, ki je imel orožje v posesti, pa smo nadalje izvedeli, da so se ob nedeljah pri njem sestajali neki fantje. Na obiskih so menda orožje snažili in mazali, da ne bi zarjavelo.

Ali pride oblastem tudi tako postopanje prav, da bi prestrašili tamkajšnje prebivalstvo?

Širite in čitaite Primorski dnevnik!

Uspehi mature na slovenskih šolah

Na slovenskem klasičnem liceju in na višjem učiteljišču se je pretekle dni končala matura v jesenskem roku. Uspeh je na liceju precej slab, boljši pa je zato na učiteljišču.

Na liceju sta izmed štirih kandidatov dva izdelala, dve dijakinji pa sta padli. Izdelala sta dijaka Koršič Mirovoj in Mermolja Nikolaj.

Na učiteljišču se izmed 18 kandidatinj, dve nista prijavili, 15 jih je izdelalo, ena pa je padla. Izdelale so: Gravner Mihajla, Comelli Ivanka, Lutmana Magda, Sviligoj Marjanka, Skarabot Sabina, Sciffo Dora, Gruden Zora, Legiša Marija, Merkuža Ema, Stanata Vasilija, Štih Marija, Tusulin Nada, Zorn Rozina, Bednarik Tatjana in Nemec Marjan.

Bodimo usmiljeni do živali

Po statistikah je razvidno, da so letošnje italijanske sodnije obravnavale 3.241 primerov mučenja živali. Od tega je bilo 92 odst. primerov kaznovanih.

V Italiji je doslej zaposlenih 586 čuvajev, ki skrbijo, da ljudje živali ne trpinčijo in da vsak primer javijo sodnim oblastem. Poleg tega pa so ustanovili posebno organizacijo «Ustanova za zaščito živali» z enakimi nalogami.

To se vse lepo sliši in je tako iniciativo samo pozdraviti. Vendar je treba še marsikaj urediti v tej smeri. Znano je namreč, da v južnih krajih kaj radi lovijo ptice selivke, ki jih potem pripravijo s polento za hrano. Tako so v kuhinjskih kotlih končale tudi tiste lastavice, ki so jih Avstrijci prepeljali z letali preko Alp, ker im prezgodnji sneg tega ni dopuščal, in ki so v južni Italiji zopet onemogle. Želeli pa bi, da bi se v bodoče ne pojavljali tudi taki primeri, kakršne smo v letošnji spomladi zabeležili v Podgori in Pevmi, ko so nekateri neznanci sredi cvetočega drevja ubili marsikaterega pevca.

KINO

VITTORIA, 15: «Neulovljivih 12», S. Pampanini;
VERDI, 14.30: Milijonarski Neapelj»;
CETRALE, 15: «Rumena zastava», P. Douglas;
MODERNO, 14.30: «Ostroge in volnene nogavice».
EDEN, 14.30 «Mestni roparji»,

TRGOVINSKE IZMENJAVE V OBMEJNEM PASU

Pokrajinska zbornica za trgovino in industrijo v Gorici sporoča, da so se izvršile na podlagi videmskega trgovskega sporazuma med Italijo in Jugoslavijo z dne 3. februarja 1949 v obmejnem pasu naše pokrajine in Slovenijo v preteklem septembru zamenjave sledečega blaga:

Uvozi: hrastov in bukov les za 4.325.000 lir; bukovi parketi za 914.000 lir; drva, jelovi odpadki in žaganje za 27.150.000 lir; oglje za 2.805.000 lir; slana čreva za 950.000 lir; maslo za 1.026.720 lir;

Izvozi: merski inštrumenti za 48.000 lir; električni in telefonski material za 113.960; deli in motor za traktor ter plinske cevi «Manesman» za 2 milijona 827.875; kolesa z vsemi pritiklinami za 201.650 lir; traki za pisalne stroje za 225.240 lir.

V istem mesecu so v Gorici popravili 6 jugoslovanskih motornih vozil za 15.035.581 lir.

Pri teh izmenjavah so sodelovale tvrdke Miseri Viktor, Bledič Dionizij, Winkler Alfred, Verih Ivan, Mischov Karel, Corti Alfred, Janni Franc, Franchi Nikolaj, Isontina alimentari, Donati Humbert, Krajner in Com., Cuk Elija, Bissi Marco, Consorzio Officine Meccaniche Goriziane.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

V goriški mestni občini je bilo od 8. do 14. oktobra 1950 16 rojstev, 8 primerov smrti, 5 vknjiženih porok in 6 porok.

Rojstva: Capuccio Giorgina, Kogej Ambra, Leban Ervino, Demarchi Virgilj, Grusovin Maksimiljan, Gomba Lucijan, Sentieri Marina, Ranzarella Gilormina, Peric Anna-Rosa, Miani Ezio, Nocera Marialuisa, Diana Franca, Humar Albert, Brumat Risana, Selva Renata, Brajda Marijan.

Smrti: 69-letni kmet Drosghin Jožef, 51-letna gospodinja Ieusek vdova Franchi Ana, 39-letna gospodinja Batistič poročena Risola Jožefa, 67-letni pek Franchin Remo, 14-letni dijak Caligaris Franc, 1 leto stara Cindetti Laura, 49-letna gospodinja Suligoj vdova Minacapelli, 69-letni upokojenec Cosola Jakob.

Vknjižene poroke: mehanik Cuschieri Andrej in gospodinja Mikulus Marija, radiotelegrafist Piemonti Ivan in gospodinja Pusič Nerina, učitelj Sirotko Ivan in učiteljica Perco Elvira, strugar Piccolo Alceo in šivilja Zaninotto Rosina, profesor Verzegnassi Franc in gospodinja Bergamo Juljana.

Poroke: težak Zgavec Nikolaj in delavka Bogomila, šofer Bressan Jožef in gospodinja Madric Fedora, agent civilne policije Zorat Armando in gospodinja Millo Aleksandra, mehanik Bizaj Marijan in gospodinja Franco Dorotea, mornariški kapitan Ivanov Rudolf in gospodinja Mazacco Ines, učitelj Santi Silvester in gospodinja Zitter Nives.

Zahvala ob slovesu

Ko se po štiriletnem bivanju med Slovenci na Goriškem vračam domov, se zahvaljujem vsem, ki so mi na kakršen koli način pomagali v času bolezni moje žene. Ker mi čas ne dopušča, da bi se osebno poslovil od vseh svojih znancev in prijateljev, se s tem od njih poslavljam in jim želim pri njihovem kulturnem delu čim več uspehov.

RUDI ZAJEC

S štednjo in nalaganjem denarja bomo pripomogli k pravočasni izvedbi gospodarskega načrta

Pred letom dni so kmečke zadruge splošnega tipa ustanovile hranilne odseke, ki bi naj zbirale razpoložljiv denar naših kmetov in delavcev. Ta pojav ni golo naključje, marveč člen razvoja; naše prvotne nabavno-prodajne zadruge so se namreč razvile iz osnovne tvorbe v zadruge višje stopnje in so poleg ostalih nalog sprejele tudi upravljanje kmečkih in delavskih prihrankov.

Nekdanje hranilnice in posojilnice, ki so bile v Sloveniji močno razširjene, so imele pri tedanjem političnem pritisku Nemcev, Italijanov in Madžarov to glavno nalogo, da ga ohranijo in zavarujejo kmečka gospodarstva pred raznarodovalci, ki so tako hrepeneli po slovenski zemlji. Zato je bila zamisel ustanovitelja takratnih hranilnic in posojilnic — Jožeta Vošnjaka ta, da osamosvoji slovenskega kmeta in ga napravi neodvisnega od tujega kapitala. Na žalost so kasneje te hranilnice zašle v roke domačih mogotcev in izkoriščevalcev.

Današnji hranilni odseki imajo povsem druge namene. Zavedati se moramo, da smo v najhujši borbi za izgradnjo socializma. Potrebno je, da pri vsakem delu za izvajanje gospodarskih nalog drug drugemu pomagamo. Zato je treba gledati na to, da prištedimo in naložimo v hranilnice še tako majhne vsote, da pridejo ti zavodi do kapitala, s katerim je mogoče izvesti večje investicije in dajati kredite potrebnim.

Naše kmečke zadruge splošnega tipa so napravile za dobro poslovanje hranilnih odsekov zelo malo ali celo nič. Ze ob ustanovitvi teh odsekov bi morale skrbeti, da bi njeni člani naložili vse tiste zneske, ki jih v svojem gospodarstvu niso potrebovali. Poleg tega, da prejme vsakdo od vlagateljev 3 do 6 odst. letne obresti in da se lastniku ni treba bati tatvin in druge zgube denarja, je nepotreben strah tistih, ki mislijo, da bi ostali zvedeli koliko denarja imajo.

Nad vse značilen primer nepojmovanja pravega gospodarstva nam nudi letošnji odkup kmečkih pridelkov, ko je Istrska banka izplačala našim kmetom na desetine milijonov dinarjev, od katerih je ostal večji del v rokah ali bolje rečeno v nogavicah kmetov, namesto, da bi ga bili plodonosno naložili v hranilne odseke domačih zadrug. Pri tem se ne zavedajo koliko gospodarsko škodo so povzročili, ker so odtegnili iz denarnega obtoka in s tem našemu gospodarstvu tako visoko vsoto denarja. Zlasti še ker zadržujejo ljudje denar doma tudi po več let.

Dolžnost naših organizacij na vasi je, da vzbudijo pri ljudstvu smisel ne samo za štedenja, ampak tudi za vlaganje v denarne zavode. Zadružni funkcionarji bi morali ob vsaki priliki svetovati kmetom naj vsake prihranke, zlasti za prodane pridelke prejete izkupičke naložijo v njihove hranilne odseke.

Pri delavcih je stanje drugačno; tu bi se morale zavzeti sindikalne podružnice in predočiti delavcem važnost vlaganja denarja in njihove koristi od tega. Če bodo sindikalne organizacije z vnemo šle na delo, potem bodo tudi na tem področju dosegle znatne uspehe. Zato je treba tudi na sindikalnih sestankih razpravljati o štednji in vlaganju denarja v hranilne zavode, ker izpolnjujemo s tem del našega gospodarskega načrta. Vsakdo ve, da ima zadruga svoj lastni finančni plan in da je v primeru če nima lastnih finančnih sredstev, primorana prositi za posojila. V trenutku pa, ko njeni člani odnosno drugo prebivalstvo nalaga svoje prihranke v zadružnem hranilnem odseku, ima dovolj lastnih denarnih sredstev in jim ni treba iskati posojila.

Iz tega razloga bi bilo umestno, da bi ravno sedaj, ko smo pred dvomesečnim tekmovanjem, naše krajevne in mestne organizacije vplivale na svoje člane, da bi spoznali važnost štedenja in nalaganja denarja in s tem pripomogli k napredovanju našega gospodarstva. Kakor sprejemajo člani SIAU obveznosti pri prostovoljnem delu, tako naj se tudi zavežejo, da bodo vsa razpoložljiva demarna sredstva nalagali v hranilne odseke naših zadrug.

Tudi od vseh aktivistov in vseh ostalih množičnih organizacij pričakujemo, da bodo v tem pogledu pomagale pri izvajanju našega gospodarskega načrta. Brez finančnih sredstev je nemogoče graditi, kupovati nove stroje, popravljati ceste in podobno, denar mora vedno krožiti, ne pa ležati brezplodno doma, namesto, da bi z njim krili gospdarske potrebe.

Podjetje za gospodarske razstave v Kopru

poziva vse upnike, naj do 25. oktobra t. l. priglasijo svoje zahtevke in terjatve, ki jih imajo iz kateregakoli pravnega naslova proti navedenemu podjetje in ki so nastale ob priliki 3. razstave gospodarske dejavnosti v Kopru.

Pričetek pouka na slovenskih srednjih šolah v Gorici

Novo šolsko leto 1950—51 se na vseh slovenskih srednjih šolah v Gorici prične v ponedeljek, 16. t. m., s šolsko mašo ob 10. uri v stolnici. Dijaki naj se zberejo na šolskih dvoriščih ob 9.30. Od tam jih bodo profesorji vodili v cerkev. Pouk se bo pričel naslednji dan v torek, ob 8.30.

ISTRSKI DNEVNIK

Podružnica uredništva Primorskega dnevnika v Kopru - Ul. Cesare Battisti 2 - Telefon 70

Dvomesečno tekmovanje naj bo pomoč za pravočasno izvedbo vseh nujnih del

Sedanje dvomesečno tekmovanje naj zajame vse veje gradnje, tako kulturo, vzgojo in vso našo gospodarsko dejavnost. Da bodo pravočasno izvedena vsa nujna dela, ki jih moramo izvesti, je potrebno sodelovanje vsakega zavednega človeka v našem okrožju.

Razumljivo je, da čakajo najtežje naloge prav našo mladino. Večernih tečajev za nepismene in za splošno izobrazbo naj se udeležuje prav vsa mladina pa tudi starejši. Člani odborov ZAM in SIAU se bodo morali zanimati, da bo obisk na tečajih zelo številen. Vsi člani ZAM in SIAU naj te tečaje obiskujejo redno. Naloga voditeljev teh organizacij pa je, da bodo skrbeli za reden obisk in da bodo potekali uspešno. Prav v tem tekmovanju je naloga naših prosvetnih društev, da poiščejo vse tiste člane, ki imajo zanimanje za dramatično delo, za petje, za godbo, za folkloro in drugo in ustanovijo tako močne kulturne kadre na vasi. Tako bo prosvetno delo po vaseh oživelo.

Mladina na MAREZIGAH ima svojo folklorno skupino, katere člani redno obiskujejo vaje. Želeti bi bilo, da bi tudi pevski zbor imel tako redno svoje vaje. Tudi dramska skupina se že dalj časa uči igro «Razvalina življenja», s katero bo nastopila na svojem letnem prazniku 4. novembra. Mnogo slabše deluje prosvetno društvo v SEMPETRU in že v nekaterih drugih vaseh. Za izboljšanje takih nedostatkov čaka v prvi vrsti člane odbora SIAU in ZAM. Da bo tudi ta veja naše dejavnosti oživela je potrebno, da bi voditelji vaških organizacij sklicali sestanek prosvete in dobro pretresli vse naloge, ki so v zvezi s tem tekmovanjem. Odbor SIAU na vasi in v mestu bi moral od časa do časa pregledati vse delo na kulturnem, prosvetnem in gospodarskem področju ter nedostatke sproti odpravljati.

Vzporedno z dvomesečnim tekmovanjem bo naša mladina tekmovala tudi v čast svojih volitev, ki bodo 29. novembra. To bodo prve volitve po vključitvi mladine v množično organizacijo SIAU, ko bo mladina s tajnim glasovanjem izbrala iz svoje srede voditelje aktivov in delegate okrajnega in okrožnega odbora.

Mnogo krajevnih aktivov mladine se ni zavedalo svoje dolžnosti pri izvajanju vsakodnevnih nalog. Voditelji teh aktivov se niso zanimali niti da bi redno sklicevali sestanke mladine kakor bi bili morali. V nekaterih vaseh niso imeli mladinskih sestankov tudi po več mesecev. Umljivo je, da tudi okrajni odbor mladine ni dal zadostne pažnje odnosno pomoči tem odborom da bi odpravili nepravilnosti pri svojem delu. Potrebno je, da ima vsak odbor mladine evidenco vseh članov in nečlanov mladine in glede njihovega sodelovanja pri naši stvarnosti.

Ne glede na pomanjkljivosti je naša mladina prispevala pri gradnji raznih objektov samo v septembru nad 4700 delovnih ur. Nad 80 članov pa je v istem mesecu delalo v mladinski delovni brigadi, ki je bila zaposlena pri regulacijskih delih reke Rokave v Sečjolah. Tudi ti mladinci so prispevali nad 5100 prostovoljnih ur. Ves čas dela so se brigadniki zavedali svoje dolžnosti pri gradnji tako važnega objekta našega gospodarskega plana.

Našteli smo nedostatke mladine, toda s tem nočemo reči, da je naša mladina nedelavna. Priznati pa moramo, če bi naši mladinski voditelji požrtvovalne delalni na čelu mladine, bi prav gotovo dosegli mnogo boljše uspehe. Voditelji ZAM na vasi bi morali razviti med mladino živahnost pri delu, pri razvedrilu, pri športnem igranju itd.

Da bo mladina dala vse za skupno pomoč ne glede na dosedanje nedostatke voditeljev v aktivih nam je dokaz dosedanje delo mladinskih delovnih brigad. Te so prispevale letos nad 73.000 prostovoljnih ur. Največjo pomoč so dale pri reguiacijskih delih doline Rokave, kjer so delale 4 brigade vsaka po mesec dni. Prva Frenkova brigada je opravila skupno delovnih ur 11.300. Pri izkopavanju raznega materiala so prispevali 9979 ur, pri čemer so izkopali, prevozili in nabili 3973 kubičnih metrov navadne zemlje in blata. Pri raznih drugih delih so dali 2220 delovnih ur. Druga Frenkova MDB je imela nekoliko manjše število članov in je vseeno prispevala 10.125 delovnih ur. Poleg drugega dela so izkopali in prevozili 7560 kub. m blata iz Rokave. Tretja Frenkova MDB je imela skoraj isto število članov in je opravila 10.026 prostovoljnih ur. Izkopala pa je 1470 kub. m blata iz Rokave. Četrta Frenkova brigada, ki si je že prve dni zavzela, da bo prednjačila pred vsemi, je prispevala nad 11.000 delovnih ur. Na delovnem objektu so poleg drugega dela izkopali in prevozili iz reke 2680 kubičnih metrov blata. Kakor prva Frenkova brigada, ki je bila 2 krat udarna, si je tudi ta prizadevala ves čas svojega dela, da postane dvakrat udarna. Dosegla pa je, d je bila razglašena za enkrat udarno.

Poleg teh mladinskih delovnih brigad je delalo večje število mladine v brigadah SIAU. Večje število mladine je bilo v brigadi «Antonio Bonifacio», ki je delala v Novem Beogradu. Mladinska brigada Pomorskega tehnikuma je pa delala nekaj dni na Rižanski cesti in 25 dni pri gradnji Nove Gorice.

Vse te številke izvedenega dela nam dokazujejo, da je naša mladina vedno pripravljena pomagati kjerkoli je potreba, da bomo čimprej dosegli cilj ki smo si ga zadali, to je dovršitev našega enoletnega gospodarskega plana.

NOVA VAS

NA MNOŽIČNEM ZBOROVANJU SO SE POGOVORILI O DOMAČIH PROBLEMIH

Preteklo soboto so imeli Novovaščani množično zborovanje, na katerem so se pogovorili o gospodarstvu, prostovoljnem delu in o napakah ter nepravilnostih, ki se pojavljajo v njihovi vasi.

Glede na letošnjo veliko sušo, ki je skoro uničila ves pridelek krompirja, je kmetijska zadruga sklenila, naj bi kmetje, ki imajo boljši krompir, zamenjali semenski krompir za merkantilni. Na ta način bi imeli vsi kmetovalci v vasi dober in zdrav krompir za seme. Vso zamenjavo bi izvedla zadruga, ki bo zamenjalca semenskega krompirja nagradila vrhu tega z 2 din pri kg.

Na tem sestanku so sprožili domačini misel, naj bi pristojni organi ljudske oblasti izposlovali, da bi prišle ribe na trg in na prodaj tudi po vaseh. S tem bi zlasti gospodinje dosegle pri gospodinjstvu precejšnje olajšanje.

Novovaščani niso pozabili na udarniško delo in so dobro razumeli pomen dvomesečnega tekmovanja in potrebo po zgraditvi zadružnega doma in ne morejo z delom naprej, ker jim manjka potreben gradbeni material. Če bi nastopilo slabo vreme, bi jim to škodovalo, ker bi teže dovažali gradivo. Tudi zaostajali bi v tekmovanju z ostalimi vasmi sektorja Sempeter.

Povedati moramo, da so prebivalci Nove vasi pripravljeni izreči odkrito kritiko, kadar vidijo napake. Pred kratkim je dobil KLO Sempeter nekaj riža, da ga razdeli med tamkajšnje prebivalstvo. Da so prej rešili, so napravili kar na debelo, nekaterim so dali kar po tri kg, drugim pa nič. Kmetje se pritožujejo tudi, da jim KLO prepozno razdeljuje živilske nakaznice komaj 10. ali pa šele 12. v mesecu. Ostro so kritizirali tudi mesarja Ivana Boka, ker je z odjemalci nekako trd in shranjuje najboljše meso za svoje prijatelje, na živilske nakaznice pa deli kosti in slabše meso.

Upamo, da bo to zaleglo in da bodo odgovorni uredili gornje nedostatke.

Prva okrajna učiteljska delovna konferenca v Kopru

Učitelji slovenskih osnovnih šol koprskega okraja so imeli v soboto 14. t. m. svojo prvo delovno konferenco. Poleg učiteljstva so bili prisotni poverjenik za okrožno prosveto tov. Ribarič in poverjenik za okrajno prosveto tov. Fusilli ter šolska nadzornika tov. Bregant in Vidmar.

Dnevni red je obsegal ideološko tehnično in organizacijsko poglobitev delovnega načrta, kakor tudi podroben učni načrt za tekoče leto. V daljšem razgovoru so obravnavali težkoče, ki jih je treba premostiti za izboljšanje šolstva. Učitelji so stavili razne predloge, zadali so si nalogo dvigniti šolski obisk na 90 odst., dalje sodelovanje v «Tednu slovenske kulture», ki bo od 23. do 29. novembra. Pri tem bo imelo učiteljstvo v prvi vrsti nalogo, da poživi prosvetno delo v podeželskih društvih. S tem v zvezi bo treba dati vso pomoč tudi v izobraževalnih in analfabetskih tečajih. V tem pogledu so se obvezali, da bodo naučili vsaj 250 analfabetov čitati in pisati.

Za dosego čimprejšnje izvršitve gospodarskega plana bodo napeli vse svoje sile tudi v dvomesečnem tekmovanju, kjer hočejo biti vključeni z vsem ostalim delovnim ljudstvom.

Končno so vsi prisotni polagali posebno važnost na pionirsko organizacijo, ki naj nudi otrokom zdravo razvedrilo in naj vzgojno vpliva na njihov duševni in telesni razvoj.

Poverjenik tov. Ribarič, ki je bil prvič med slovenskimi učitelji Istrskega okrožja, je navzočim tovarišem in tovarišicam toplo priporočal naj uveljavljajo in propagirajo povsod načela, da bo slovenski otrok obiskoval slovensko šolo, italijanski italijansko in hrvatski hrvatsko. S tem v zvezi je še priporočal, naj bi otroci, ker živijo v območju morja, dobijo pri pouku napotila, ki bodo pripomogla, da bo vsa naša mladina vzljubila in spoznala pomen našega morja.

Z istrskimi udarniki v Zagrebu

Borbena, aktivna in revolucionarna parola: učiti sebe in druge velja za nas in za vas

(Nadaljevanje)

Po ogledu nove tovarne, ki se bo še razširila, so si udarniki ogledali še poslopje stare tovarne, kjer je pred osvobodilno borbo delalo 60 delavcev. Ti pa so samo popravljali razne manjše motorje. Hiša, kjer sta stanovala inženir in vodja tovarne je bila skoro večja kot poslopje tovarne same. Tovariš, ki je vodil, je to poudaril z upravičenim ponosom, medtem ko je pokazal na velikansko poslopje nove tovarne, katero so zgradili ljudje, ki so se prej borili v gozdovih.

Na zidu pred vhodom v staro tovarno so dali vzidati marmorno spominsko ploščo s 30 imeni tovarišev, ki so padli v osvobodilni borbi. Med temi tudi Rade Končar, po katerem je nova tovarna dobila ime.

Visoka je bila delovna zavest v tovariših iz stare tovarne. Polovico jih je dalo svoja življenja za to, da je danes zrasla nova in velika tovarna, katere izdelki gredo po vsej Jugoslaviji in tudi v inozemstvo.

Tam v bližini imajo delavci veliko skupno menzo, ki ima tudi oder za kulturne predstave. Ostranijo samo mize in stole pa je gledališka dvorana pripravljena. V gradnji imajo več velikih stanovanjskih blokov za delavstvo, da bodo imeli primerna stanovanja za družine.

ISTRSKI UDARNIKI SO OBISKALI TUDI ŽIVALSKI VRT TER SI Z ZANIMANJEM OGLEDALI ZLASTI ZEBRO.

AVTOCESTA, PARK «MAKSIMIR», STUDENTOVSKO IN PIONIRSKO MESTO

Z avtobusom so se nato odpeljali na ogled avtoceste «Bratstvo in edinstvo», ki veže Zagreb z Beogradom. Cesta je dolga 483 km in je samo 20 km daljša kot je zračna črta med obema mestoma.

Za izgradnjo te ceste je bilo potrebno ogromno kamna, cementa in delovne sile. Koristi pa se kažejo šele sedaj, ko je že izročena prometu. Prištedijo na gorivu, gumah, motorjih in na času.

Popoldne so udarniki ogledali najprej park Maksimir in živalski vrt, nato pa pionirsko in študentovsko mesto. Spotoma so videli tudi veliko poslopje univerze.

Pionirsko mesto gradijo na majhnem hribu izven mesta in ima zelo lepo lego. Do sedaj je zgrajenih in še v gradnji 20 večjih in manjših zgradb. Udarniki se niso mogli nagledati in sproti ohraniti vseh vtisov, ki so jih dobivali. Tu se jim je odpiral pogled v tisto novo življenje, ki ga dnevno gradijo milijoni in milijoni ljudi širom nove Jugoslavije z velikimi napori — toda uspešno. Ko so nedaleč od pionirskega mesta videli tudi nastajajoče študentovsko mesto, kjer je na grobo že zgrajenih 16 velikih trinadstropnih zgradb, jim je bila šele prav razumljiva velika skrb, ki jo posvečajo v Jugoslaviji učeči se mladini. Na to stran se bo Zagreb zelo razširil in bo izginila daljava, ki obstaja sedaj. Še so udarniki videli tu lesene hiše, ki so živ dokaz «velike skrbi» prejšnjih vlad za delovno ljudstvo.

Novi del Zagreba, ki tu raste, bo zelo lep. Vsa poslopja študentovskega mesta so enaka in lepo razvrščena z velikim vmesnim prostorom.

Po ogledu teh dveh krajev so se udarniki odpeljali v park Tuškanac, ki je zelo lep. Od tam so se vrnili nazaj v mesto in ogledali kraj, kjer je bil kronan Matija Gubec. Vodja skupine je v kratkem pojasnil udarnikom, ki so z zanimanjem poslušali, kaj je bil Matija Gubec.

Spomin mi je poletel nazaj v tisto leto in sem pred seboj uzrl razbeljeni prestol ter na njem Matijo Gubca z razbeljeno krono na glavi. Spomnil sem se Zupančičevih verzov:

«Rod, veš še, da tvoj kralj
je z ognjem kronan bil,
in da nihče iz rok mu žezla
ni izvil?!»

Spomnil sem se še svežih verzov mladega Kajuha:

«O, če ljudi bi ne bilo pri nas,
ljudi, ki ne ubogajo na vsak ukaz,
tedaj bi nas že kdaj odnesel plaz».

Istrski udarniki so ob tem razumeli zakaj se je bil Matija Gubec s svojimi že takrat uprl in za idejo svobode žrtvoval svoje življenje. Ena izmed tovarišic je začudena vprašala, zakaj mu ne postavijo dostojnega spomenika.

SPOMINSKA PLOŠČA PADLIM DELAVCEM STARE TOVARNE. MED PADLIMI JE TUDI RADE KONČAR, PO KATEREM NOSI NOVA TOVARNA IME.

SPREJEM NA SEDEŽU GLAVNEGA ODBORA ES LR HRVATSKE

*Udarniki so se nato odpeljali pred sedež glavnega odbora ES L

Skupina B

Na stadionu "Prvi maj,, ob 10
Montebello-Nabrežina
Na Općinah ob 10
Kontovel - Općine
ob 13.30
Sv. Ivan - Škedenj
ob 15.30
Olimpija - Sv. Just.

ŠPORTNI DNEVNIK

Danes prvi dan nogometnega prvenstva Tržaškega ozemlja

16 enajstoric cone A in Istrskega okrožja v borbi za prvo mesto

Skupina A

V Strunjanu ob 15
Strunjan - Piran
V Brtonigli ob 15
Brtonigla - Umag
V Bujah ob 15
Buje - Arrigoni
V Novem gradu ob 15
Novi grad - Meduza

ODLIKOVANA MIZARSKA DELAVNICA
Roman Barič-Barini
Trst, Ul. R. Manna 21.

Krznarstvo
MERMOLJA
TRST
Ul. Coroneo 3 - Telefon 38-18
Olajšave pri plačilu

NABREŽINA — FAVORIT ZA PRVO MESTO B SKUPINE

Začelo se bo torej po dolgem času toliko pričakovano nogometno prvenstvo Tržaškega ozemlja. Vse enajstorice so se vestno pripravile pod vodstvom svojih trenerjev in nekatere celo odigrale nekaj trening tekem.

Vsi atleti in z njimi vsi ljubitelji nogometa nestrpno pričakujejo začetni sodnikov žvižg in igralci bodo tekali za žogo ter si jo podajali od igralca do igralca, dokler ne bo pretresla mrežo. Tedaj se bodo vsi veseli objemali in poljubovali.

Ceravno moramo gledati z očmi nevtralnega opazovalca, se bomo tudi mi veselili in z zanimanjem sledili dolgim bojem, tako da bomo objavljali tembolj točna poročila z naših igrišč. Grajali bomo, kar bo graje vredno, in hvalili, kar bo hvale vredno. Vsekakor pa bomo ostro nastopili proti vsaki nedisciplini igralcev in ekip. Tudi mi športni dopisniki in uredniki, hočemo sodelovati na tem prvenstvu, ne v kratkih hlačkah in raznobarvnih dresih, temveč s peresom in koščkom papirja, kjer si bomo vse zapisovali. Rekli smo že, da bomo vse nešportne in netovariške poteze ostro grajali. To naj bo vsakemu igralcu v resno opozorilo. Sportno in tovariško vedenje do svojih nasprotnikov, to je cilj vsakega nogometaša, pa čeprav bi moral zaradi tega tudi tekmo izgubiti. Zavedati pa se moramo, da ni samo zmaga častna, temveč je tudi poraz, če ga znamo prenašati, kot je potrebno.

Skupina B
(enajstorice cone A)

Na prvenstvu B skupine nastopa kar 8 moštev. To so enajstorice, ki so že lansko leto sodelovale na našem najvišjem prvenstvu, ostale pa so sodelovale na manjših in nekatere tudi pri nogometnem turnirju za «Kraški pokal».

Pa poglejmo po vrsti, kakšne so te enajstorice.

V prvem srečanju dneva se bosta borila jn to na stadionu «Prvi maj» enajstorici *Montebella* in *Nabrežine*.

Kakšne možnosti za uspeh imata ena in druga enajstorica? Montebello malo ali pa skoraj nič ne poznamo. Vemo samo, da je zbral okoli sebe mlade in borbene igralce, ki so tehnično na precej visoki stopnji. Delujejo tajno in s tem hočejo prikriti svoje namene, da dosežejo najboljši položaj v lestvici že v prvem dnevu. Nekateri celo trde, da se bo Montebello resno boril za naslov prvaka.

Nabrežino že poznamo s turnirja za «Kraški pokal», katerega si je ta enajstorica priborila. Zastonj bi bilo govoriti, kajti vsak, ki je zasledoval potek zgoraj imenovanega turnirja, ve, kako je Nabrežina igrala in kakšne moči jo sestavljajo. Po našem mnenju je Nabrežina ena izmed najmočnejših ekip našega prvenstva.

Kontovel in *Opčine* se bodo srečali na Općinah in verjetno se bo prva zmaga nasmehnila boljšim Opencem. Toda Kontovel je navajen presenečenj in Openci bodo morali paziti na mlade in hitre igralce Kontovela, ki so se zato tudi dobro pripravili.

Popoldne pa bo stopila na igrišče že znana enajstorica *Sv. Ivana*. Njen nasprotnik bo *Škedenj* in mislimo, da bo moral kloniti pred odličnimi Svetoivančani. Obe enajstorici sta se sicer dobro pripravili za prvenstvo in posebno se Škedenjci, ki so v nedeljo premagali bolj rutirane Opence. Toda Škedenj ima veliko napako, ki na nogometnem igrišču bolj škoduje kot koristi: to je nedisciplinira nost igralcev. Pametno bi bilo, da bi se igralci zmenili in da bi v bodoče pustili svoje slabe lastnosti doma ter jih ne bi kazali nasprotnikovim igralcem in tudi prisotnemu občinstvu, ki ima za te primere prav dobro sredstvo — namreč — žvižganje. Pozor torej, Škedenjci, poboljšajte se, če hočete doseči častno mesto, katero vam po pravici gre. O Sv. Ivanu pa ne bomo dosti izgubljali besed, ker so nam že znani.

Zadnja tekma dneva pa bo srečanje med *Olimpijo* iz Sv. Alojzija in novo ustanovljeno ekipo *Sv. Justa*. Za prvoimenovano ekipo vemo, da jo trenira znani in agilni trener Misculin, vendar pa nam je ekipa Sv. Justa popolnoma nepoznana. Olimpija ima v tem prvenstvu veliko možnosti za častno mesto, vendar pa mislimo, da bo morala počakati še nekaj časa, če bo hotela konkurirati za prvo mesto. Tudi namen trenerja je, da zapusti na igriščih dober vtis in da si igralci tako v tem prvenstvu «napravijo kosti».

ARRIGONI — FAVORIT ZA PRVO MESTO A SKUPINE

Skupina A
(enajstorice Istrskega okrožja)

Nepričakovano je prišla vest, da se bo nogometno prvenstvo v istrskem okrožju začelo istočasno z našim cone A, kljub temu da je bil namen začeti ga šele 29. t. m.

To je vsekakor dobro za nas, kajti tako bodo lahko sledili borbam tu pri nas in tam v Istrskem okrožju.

V skupini A sodeluje 9 več ali manj znanih enajstoric. Vsekakor sta med njimi tudi *Arrigoni* in *Aurora*, dva stalna tekmeca za prvo mesto. Zadnje čase je bil boljši Arrigoni in je torej vsaj na papirju glavni favorit za prvo mesto.

Ne smemo pozabiti drugih enajstoric kot so *Umag, Meduza, Novi grad, Piran* ter končno *Brtonigla, Buje in Strunjan*. Vse te enajstorice so se dobro pripravile, vendar bo izredno težko zanjih preprečiti Arrigoniju, Aurori in morda tudi Meduzi poti do prvih mest lestvice.

Pa si nekoliko oglejmo današnji spored:

V Strunjanu bodo tamkajšnji gledalci imeli priliko opazovati enajstorico *Pirana*. Pravici na ljubo moramo povedati, da je Piran zelo nevarna enajstorica in je torej vsaj na papirju favorit za današnjo zmago. Ne poznamo sicer nove postave piranskega moštva, vendar pa vemo, da je v Piranu precejšnje število odličnih nogometašev, ki bodo hoteli v tej borbi pomagati svojemu društvu do uspeha. Prav tako pa nam je še bolj nepoznana ekipa *Strunjana*, ki letos prvič sodeluje na našem najvišjem prvenstvu.

Umag bo moral danes pripraviti kovčke in oditi v Brtonigla, kjer jih bo sprejela tamkajšnja borbena enajstorica, obdana ob svojih navijačev. Bo sicer trda borba za Umag, vendar bi morala zmaga pripasti rutiniranemu moštvu gostov, ker je že več let sodelovalo in sicer prav častno na najvišjem nogometnem prvenstvu našega ozemlja. Ekipa *Brtonigle* pa nam je le površno znana in pričakujemo današnje tekme, da si bomo ustvarili točnejšo sodbo o njej.

Arrigoni bo moral prvo tekmo za prvenstvo odigrali izven svojega doma, to je v Bujah in to ne bi smelo škodovati odlični enajstorici. Sploh pa je bil Arrigoni navajen zmagati tudi na tujih igriščih, proti močnejšim ekipam, kot so danes *Buje*. Sicer bujske enajstorice ne poznamo, vendar lahko predvidevamo razmeroma lahko in visoko zmago gostov.

Zadnja tekma dneva pa bo med *Novim gradom* in *Meduzo*. Tekma bo v Novem gradu in prav zaradi tega je težko izreči prognozo. Če bi Meduza igrala na lastnem igrišču, bi dali zmago njej, vendar na tujem igrišču in celo v Novem gradu bo zmaga Meduze najbrže samo upanje njihovih navijačev. Novi grad je dobra ekipa in na lastnem igrišču igra lep in tekoč nogomet. Toda Meduza je hitra in prodorni napadi silijo h golu. Prav zaradi tega bo moral Novi grad posebno paziti, če ne bo hotel oditi z igrišča poražen. Najbolj verjetno pa bo na tej tekmi neodločen izid.

Koprska *Aurora* pa bo danes počivala in si morda ogledala tekmo svojih nasprotnikov, da si bo tako ustvarila sliko o stanju in tehniki ostalih nogometnih enajstoric Istrskega okrožja.

Srečno pot vsem...

Danes se bo torej začelo. Igrišča, do sedaj mrtva in zapuščena, bodo danes priklicala v svojo sredino tisoče ljubiteljev nogometa, ki bodo sledili borbam izza mrež in plotov na igriščih. Ploskanje, klici, žvižgi bodo zopet na polnjevali ozračje, med tem ko se bodo igralci borili v soncu in senci, v lepem in grdem vremenu, v dežju in burji za dve ali pa v skrajni sili vsaj za eno točko.

Kdo bo prvi, je težko prerokovati. Naj bo kdor koli, nam je pač vseeno, vendar smo prepričani, da bo najboljši. In te najboljše ekipe A in B skupine se bodo končno srečale med seboj za najvišji naslov v našem prvenstvu: za naslov *nogometnega prvaka Tržaškega ozemlja 1950/51*.

Na vsak način želimo vsem enajstoricam tako cone A kakor tudi Istrskega okrožja: *Srečno pot!*

M. V.

Dr. R. IUNGO
ZOBOZDRAVNIK
izdeluje proteze v jeklu, zlatu, kavčuku in plastiki. - največja garancija.
Sprejema od 10 do 12 in od 15 do 19
(Govori slovenski)
TRST, Ul. Torrebianca 43 - Vogal Ul. Carducci

KRZNARSTVO
„TRIESTINA"
Velika izbira najmodernejših modelov vseh vrst kakor tudi domačih in inozemskih krzen po ugodnih cenah - Strokovna izdelava
Kupujemo surove kože vseh vrst
Oglejte si zalogo brezobvezno
TRST - P.zza S. Giovanni 4-III. nad.
Telefon 25075

GRADBENIK
SPREJEMA VSAKOVRSTNA GRADBENA DELA. — OBNAVLJA STANOVANJA, TRGOVINE, SPREJEMA TUDI VSAKOVRSTNA POPRAVILA IN NACRTE
CENE UGODNE!
Naslov na upravi lista, Ul. sv. Frančiška 20.

Reprezentanca Tržaškega ozemlja - Enotnost danes popoldne na stadionu «Prvi maj»

Iz tehničnih razlogov ne bo tekme med ženskima ekipama Interja in Poleta

Namesto odpadle tekme srečanje ženskih ekip Istra-Inter?

Velikansko zanimanje vlada med ljubitelji košarke za današnjo mednarodno tekmo, ki bo danes popoldne na stadionu «Prvi maj».

Tekma se bo začela ob 19.30. Srečala se bosta ekipi ljubljanske ENOTNOSTI in REPREZENTANCA TRZASKEGA OZEMLJA.

Našo reprezentanco bodo sestavljali v glavnem igralci Tržaškega košarkarskega kluba okrepljeni z nekaterimi boljšimi igralci Interja in drugih košarkarskih društev, ki sodelujejo na turnirju za «Otvoritveni pokal». Zdi se, da ne bodo izostali Micol, Verità, Juraga in drugi, ki spadajo med najbolj hitre in obenem najboljše igralce na našem ozemlju.

Tekma je vredna, da si jo ogledamo, saj take prilike je pri nas kaj malo. Prav zaradi tega tudi vlada med športnimi krogi veliko zanimanje in pričakujemo za danes velik naval na našem stadionu.

Opozarjamo občinstvo, da se bo tekma začela točno.

Kakor poroča košarkarski odsek ZDTV bo danes popoldne namesto odpovedane tekme Polet - Inter srečanje neke istrske ženske ekipe z našimi dekleti Inter-ja.

IGRALCI TRZASKEGA KOSARKARSKEGA DRUSTVA

VI. kolo italijanskega nogometnega prvenstva

Bo Triestina zmagala v Genovi?

V petek so igralci Triestine odpotovali proti Genovi, kjer se bodo danes srečali s tamkajšnjo enajstorico Sampdorio.

Današnji nasprotnik Triestine preživlja zadnje čase neko krizo, vendar pa je ta le začasnega značaja, morebiti tudi zaradi trenutnega nerazpoloženja nekaterih igralcev. Prav zaradi tega bo ta enajstorica danes nevarna za Triestino. Že samo dejstvo, da bo morala Triestina igrati na tujem igrišču mora prepričati igralce, da je treba danes napeti vse sile, če hočejo častno zapustiti igrišče.

Sicer bo Triestina nastopila v svoji najmočnejši postavi in to nam da misliti, da namerava presenetiti in prinesti domov vsaj eno točko, če dveh ne bo mogče. Naše mnenje je, da Triestina lahko prepričevalno zmaga tudi na tujem igrišču. Dokaz zato je presenetljiv uspeh proti Juventusu ter končno dve lepi zmagi na domačem igrišču, ena proti Rimu in druga proti Torinu.

Ostale tekme italijanskega nogometnega prvenstva pa so sledeče:

Bologna-Padova; Fiorentina-Juventus; Milan-Lucchese; Napoli-Genoa; Palermo-Novara; Pro Patria-Inter; Roma-Lazio; Torino-Como in končno Udinese-Atalanta.

Iraška nafta in anglo-egiptovski odnosi

Na Srednjem vzhodu se bije že več mesecev hud boj med Egiptom na eni ter petrolejskimi družbami Anglije, ZDA in Francije na drugi strani. Pisanje tiska na Srednjem vzhodu jasno odkriva ostrino tega boja in daljnosežen pomen posledic, ki jih utegne imeti. Glavno ozadje tega boja sta dve nasprotujoči si težnji: države Srednjega vzhoda hočejo biti neodvisne, imperialistične države pa bi jih rade podredile svojim gospodarskim in vojnopolitičnim koristim.

Neposredni predmet konflikta je odpor arabskih držav, ki ne dovolijo dobavljati iraško nafto Izraelu. Posledica vojne v Palestini je bila med drugim, da je prenehala obratovati rafinerija nafte v Haifi, ki je predelala letno okrog 4 milijone ton nafte To rafinerijo je preskrbovala dotlej po naftovodu neposredno iz Iraka Iraška petrolejska družba, ki je lastnina ameriških (47.50%), angleških in francoskih (po 23.75% deležev) petrolejskih družb. Iraška vlada je takrat prepovedala dobavljati nafto naftovodom in svojega sklepa še vedno ni preklicala. Iraška petrolejska družba je začela medtem izvažati nafto v Haifo v cisternah in sicer tako, da jo je dozdevno pošiljala v neko drugo državo, ko pa so bile cisterne onkraj Sueškega prekopa, so odhajale v Palestino. To prakso pa je preprečil Egipt z drastičnimi ukrepi kontrole nad prometom skozi Sueški prekop.

Ena izmed zadnjih odredb egiptovske vlade določa, da ladje, ki so na črni listi, v bodoče ne bodo mogle dobivati med vožnjo skozi Sueški prekop niti pitne vode, že prej pa jim je bilo prepovedano uporabljati vse pristaniške ugodnosti. Razen tega je bilo pristaniškim oblastem v Sueškem prekopu naročeno, naj zahtevajo odslej od vsakega kapitana ladje-cisterne, ki vozi skozi Sueški prekop, pismeno obveznost, da bo nafto iztovoril v pristanišču, navedenem v ladijski listini, to se pravi, da nafta ne pojde zopet na drugo stran, namreč v Haifo. O vsem tem morajo kapitani ladij, ko se vračajo, predložiti potrdilo pristojnemu egiptovskemu konzulu, sicer pride ladja na črno listo in ni več deležna nobenih pristaniških ugodnosti.

S temi ukrepi, ki so sprožili vrsto protestov ZDA, Francije in Anglije, je praktično onemogočeno sleherno preskrbovanje rafinerije v Haifi z iraško nafto. To je zlasti prizadelo preskrbo Izraela z nafto, pa tudi angleško sredozemsko brodovje.

Poskus Anglije, da bi uredila to vprašanje ob nedavnih pogajanjih z iraško vlado o novih pogojih trgovinskih koncesij, se ni posrečil. Iraška vlada sploh ni hotela obravnavati tega vprašanja in ustvariti precedensa, ob katerem bi bil moral Egipt avtomatično popustiti. Za Anglijo pa je bilo to vprašanje silno važno, ker je šlo za to, da bi si zagotovila izpolnitev nedavno sklenjenega sporazuma z Izraelom in obveznosti glede preskrbe rafinerije v Haifi s 500-750.000 ton nafte letno. Za zdaj je Anglija primorana voziti iraško nafto okrog Afrike in skozi Gibraltar v Haifo, ker druga alternativa — dovoz iz angleških virov v Venezueli — ni prišla v poštev zaradi visokih dolarskih stroškov v zvezi z venezuelsko nafto, čeprav je pot krajša in cenejša.

Medtem se vlade Anglije, ZDA in Francije vojskujejo z Egiptom in Irakom z notami. Vojna z notami z Egiptom ni omejena samo na vprašanje iraške nafte, ki je pravzaprav posameznost v skupu zelo zamotanih odnosov. V tem skupu je tudi drugo vprašanje v zvezi z nafto, namreč vprašanje izkoriščanja virov nafte v Egiptu po tujem kapitalu. Leta 1948 je bil izdan v Egiptu zakon, ki priznava pravico do iskanja in izkoriščanja nafte izključno egiptovskim družbam oziroma mešanim družbam, v katerih je večinoma udeležen egiptovski kapital (51%). Po istem zakonu so družbe dolžne prodajati nafto egiptovski vladi za notranje potrebe države po cenah, ki jih določi vlada in ki morajo vsekakor ustrezati svetovni pariteti oziroma monopolnim cenam. Ta zakon naj bi začel veljati v začetku novembra tega leta.

Tuji kapital se do zadnjega na te zakonite določbe ni oziral, ker je računal, da bo imel toliko moči in sredstev, da bo izposloval oziroma vsilil spremembo zakona. Čim bolj pa se približuje dan uporabe zakona, tem bolj se zapletajo odnosi z Egiptom. Kot zadnji akt pritiska so začele tuje družbe odpovedovati koncesije. Shell Oil Company je obvestila egiptovsko vlado, da bo zaprla vrelce ob Rasmattarmi južno od Sueza. Egiptovska podružnica, Standard Oila je zaradi prepovedi izvoza že prej ustavila izkoriščanje nafte. Če ne bo spremenjen zakon iz leta 1948, bo morala ustaviti iskanje nafte tudi angloegiptovska družba (podružnica angleške skupine Shell) in družba Socony Vacuum (ameriški kapital). Pod tem koncentričnim pritiskom je vlada menda pripravljena nekoliko spremeniti zakon in sicer v tem smislu, da bi določbe glede omejitve vpliva tujega kapitala ne veljale za podjetja, ki so za nacionalno gospodarstvo in obrambo države manjše življenjske važnosti. Ni še nobenih znakov, da bi moglo to popuščanje veljati tudi za nafto. Vsekakor računajo z novim pritiskom na egiptovsko vlado ob uporabi novih sredstev in metod boja, pri čemer pričakujejo, da bo vlada popustila. Družbeni in politični odnosi so takšni, da nudijo tujemu kapitalu glede razbijanja odpora široke možnosti.

Te možnosti so tem večje, ker je še vrsta drugih vprašanj, ki jih avtomatično sprožijo ob vsaki zaostritvi nasprotij. Takšna so na primer pogajanja o reviziji anglo-egiptovske pogodbe o zvezi iz leta 1936, problem egiptovskih šterlinških terjatev nasproti Angliji in druga. Ta vprašanja izkorišča Anglija tudi, da vsiljujejo ugodno rešitev vprašanja svojih koristi v industriji nafte, v prometu z ladjami-cisternami skozi Sueški prekop itd.

Vse to kaže na nadaljnjo zaostritev odnosov na Srednjem vzhodu, katerega nafta in vojno-strateški položaj so hrbtenica boja za področja vpliva in za podreditev

M. V.

Dospela nam je velika pošiljka jesenskih ženskih in moških čevljev
Trgovina TREVISAN
TRST, Ul. G. Vasari 10

MEHANIČNA DELAVNICA
„IDEAL"
TRST
ULICA DELLA TESA 5
izdeluje strešne žlebove, odtočne cevi ter instalira vodo in plin

PERTOT
(FODERAMI)
Vsakovrstne ženske in moške podloge
Ul. Ginnastica 22.
Tel. 95998

UREDNISTVO: ULICA MONTECCHI, št. 6, III. nad. — Telefon štev. 93-808 in 94-638. — Poštni predal 502. — UPRAVA: ULICA SV. FRANCISKA št. 20. — Telefonska št. 73-38. OGLASI: od 8.30-12 in od 15-18 - Tel. 73-38. Cene oglasov: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 60, finančno-upravni 100, osmrtnice 90 lir. Za FLRJ: Za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 10 din.
Odg. urednik STANISLAV RENKO. — Tiska Tržaški tiskarski zavod. — Podruž.: Gorica, Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 11-32 - Koper, Ul. Battisti 301a-I, Tel. 70.

NAROCNINA: Cona A: mesečna 260, četrtletna 750, polletna 1400, celoletna 2600 lir; cona B: izvod 3, mesečno 70 din; FLRJ: izvod 4.50, mesečno 90 din. Poštni tekoči račun za STO-ZVU: Založništvo tržaškega tiska, Trst 11.5374. — Za Jugoslavijo: Agencija demokratičnega inozemskega tiska - Ljubljana, Tyrševa 34 - tel. 49-63, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 6-1-90603-7. — Izdaja Založništvo tržaškega tiska D.Z.O.Z. - TRST